

voor zingeving, religie & samenleving

De Roerom

Jaargang 36 | nr. 10 | juni 2022

Het blad stopt,
het vuur blijft!

De Roerom

voor zingeving, religie & samenleving

Uitgever

De Roerom wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van Stichting 'De Roerom', 's-Hertogenbosch. KvK 's-Hertogenbosch S41083196

Redactie

Liesbeth de Moor (hoofredacteur), Antoinette Bastiaans, Nel Beex-Roos, Vincent Kirkels, Harrie Meelen, Peter van Overbruggen, Pieter Reesink, Wim Weren, Bart Verreijt

De afgelopen tijd werkten mee

Gert Bremer, Laurence Hettinga, Peter Nissen, Mirjam van Noord, René Peters, Tim Schilling, Jef de Schepper, Ria Schoenmakers van Osch, Marjolijn Sengers, Harry Tacken, Ad Wagemakers, Rob van der Zwan, Gepke Kerksen

Mailberichten redactie@deroerom.nl

Website www.deroerom.nl

Abonnementen en adreswijziging

Stichting De Roerom
Jacob van Maerlantstraat 19
5261 JB 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 614 75 04
adm@deroerom.nl

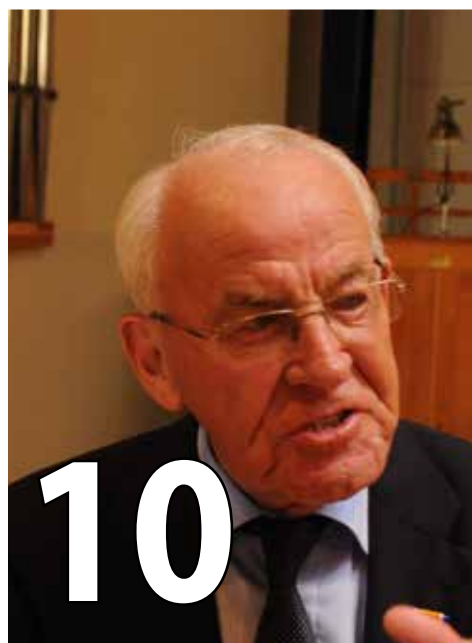
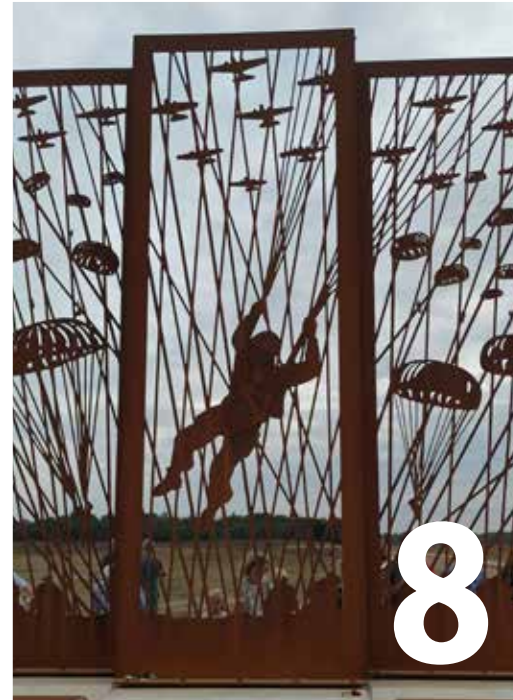
Vormgeving Michel Dankers

Productie en distributie

Ad van Beurden

ISSN 921-5468

Omslagfoto Gert Bremer

VAN HET BESTUUR

Beste abonnees, lezers van De Roerom

Het bestuur van de Stichting De Roerom heeft moeten besluiten om na 36 jaar met uw vertrouwde maandblad te stoppen. De rol van kerkelijk Nederland in onze maatschappij is bescheiden geworden en het werd voor ons steeds moeilijker om ons eigen geluid over zingeving, religie en samenleving aan een bredere doelgroep te laten horen. We mogen trots zijn op wat wij met vele vrijwilligers tot stand hebben gebracht en in al die jaren aan inspiratie en verbinding hebben kunnen bieden aan mensen in kerk en samenleving.

Wij zijn u als abonnees die ons zo lang trouw bleven, bijzonder dankbaar. Dat redactie, eindredacteur en vormgever de laatste jaargangen van ons maandblad qua uitstraling met grote inzet hebben kunnen verbeteren is ook te danken aan de blijvende support van congregaties van religieuzen. Zij verkozen daarbij om -in hun bescheidenheid- anoniem te blijven. Wij zijn er ons van bewust dat we zonder hun steun al jaren eerder hadden moeten stoppen. We mochten de afgelopen maanden veel blijken van waardering ontvangen voor wat De Roerom voor onze lezers heeft betekend. We laten u graag delen in de gevoelens van dankbaarheid.

Stichtingsbestuur De Roerom

Henk Peters, voorzitter, Piet Voermans, penningmeester, Peter van Overbruggen, secretaris

Slotbijeenkomst

Op **vrijdag 24 juni vanaf 15.00 uur** sluiten we met de huidige en oudgediende redactieleden, medewerkers en bestuursleden het tijdperk van De Roerom definitief af in een besloten bijeenkomst in de St. Jozefkerk (Titus Brandsmaparochie) in Oss. We nodigen u van harte uit om deze slotmiddag via een live stream tbposs.nl/live/ met ons mee te maken. In deze bijeenkomst met als thema '**Communiceren wat je bezielt**' willen we dankbaar terugblikken en hoopvol vooruitzien, in woord & met muziek.

INHOUD

- 4** **DRIE GENERATIES** Peters in **GESPREK**
- 8** *Ad Wagemakers vat samen*
- 9** Ingezonden reacties
- 10** Peer Verhoeven & De Roerom
- 14** **De Roerom als spreekbuis**
- 15** **1986–2022 en de (tijd)geest**
- 17** Ingezonden reacties
- 18** **Het is niet anders**
- 19** Nieuw, jong bloed
- 20** **Verlangen en Heimwee**
- 21** Recensies
- 22** **Uit kijk & luister**
- 24** *De toekomst van de parochie*
- 25** Berichten van deroerom.nl en andere media
- 26** FINALE
- 27** *Column René Peters*
- 28** **We zijn nog lang niet uitgepraat**

DE LAATSTE

Hoofdredacteur
LIESBETH DE MOOR

Dat is 'm dan, de allerlaatste De Roerom, die u in uw handen kunt houden, op tafel kunt leggen met een kopje koffie erbij om rustig door te bladeren. Ietsje dikker dan u gewend bent, want we staan daar natuurlijk bij stil. We duiken in het verleden en blikken ook een beetje vooruit.

Redacteuren **Peter van Overbruggen** en **Wim Weren** verdiepten zich in het verhaal van **oud- hoofdredacteur Peer Verhoeven** die het blad 27 jaar heeft geleid. Wat is zijn drijfveer en zijn geloof?

Met **3 generaties** Peters: Mies (16) René (46) en Henk (76) sprak ik uitgebreid over alles wat voor hen met kerk en geloof samenhangt anno 2022. Wat leerden zij van hun voorouders en wat zal het geloof van de toekomst zijn?

Redacteuren **Bart Verreijt**, **Antoinette Bastiaans** en onze vaste columnisten kijken na al die jaren nog een keer om. Met een gevoel van weemoed en ook trots op wat er was. Columniste **Mirjam van Noord** (21) is duidelijk over de toekomst: "we zijn nog lang niet uitgepraat". En zo is het.

U reageerde op het afscheid. Dank voor al uw reacties en dank voor het zoveel jaren volgen en lezen van ons blad. Verderop leest u de aardige en betrokken reacties die bij ons binnen kwamen.

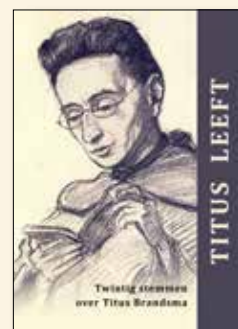
De geest van De Roerom blijft! Kijk en reageer op onze website, die is voorlopig in de lucht. Blijf ons volgen in de toekomst www.deroerom.nl redactie@deroerom.nl

Het ga u goed!

- **Welkom en openingswoord** door Peter van Overbruggen
- *Samenzang Lied 541 Het lied van vandaag en morgen*
- **Meditatieve overweging** door prof. Wim Weren
- *Samenzang Lied 736: Dat ons zorgen en werken (Peer Verhoeven)*
- **Toespraak en dankwoord** door Henk Peters
- *Muzikaal intermezzo door Kees Von Harenberg*
- **Paneldiscussie** 'Communiceren wat je bezielt' met mgr. Gerard de Korte, Laetitia van der Lans en prof. Peter Nissen o.l.v. Liesbeth de Moor en Ben Spekman
- *Muzikaal intermezzo*
- **Presentatie** publicatie 'Titus Leeft!'
- *Samenzang Lied 416: Ga met God en Hij zal met je zijn*
- **Afsluiting** bijeenkomst

Een afscheidsattentie 'Titus Leeft!'

Op 15 mei is Pater Titus Brandsma in Rome heiligverklaard. Zijn grote verdiensten als voorvechter van vrije journalistiek en waarheidsvinding zijn onmiskenbaar. Hij maakte zich sterk voor professionele journalistiek. Daarom hebben Nederlandse en Belgische journalisten de innige wens dat Titus tot patroonheilige van de journalistiek wordt uitgeroepen. In verband met de grote betekenis van Titus Brandsma voor de stad Oss en zijn band met deze gemeente, wordt een speciaal boekwerkje 'Titus leeft!' uitgegeven. Leden van een Comité van Aanbeveling 'Titus, heilige van Oss' hebben daarin een bijdrage over Titus geschreven. Dit boekje zal ook aan alle abonnees van De Roerom worden toegezonden, want voor u gelden zijn woorden: "U hebt de goede dingen goed gedaan."

'liefde moet je doen!'
Het kloppend katholiek-sociale hart in Oss

TEKST EN FOTO'S LIESBETH DE MOOR

DRIE GENERATIES Peters in GESPREK Over geloof & kerk anno 2022

Op 8 mei kwamen we bij elkaar, drie generaties Peters en ik in de Jozefkerk in Oss -de plek waar de redactie al jaren vergadert, -op twee coronajaren na dan-.

De naam Peters is al 36 jaar verbonden met De Roerom. De tijd heeft niet stilgestaan. Henk (76), René (46) en Mies Peters (16) gingen met elkaar in gesprek. Wat is hun geloof? Wat is er veranderd? Hoe geef je als ouder het geloof door? Gaan grootvader, zoon en kleindochter (nog) naar de kerk? En hoe zien ze de toekomst van die kerk? Na anderhalf uur blijkt nog eens dat het katholiek sociaal denken diep is geworteld binnen de familie Peters.

Geloof

Nestor **Henk** ervaart het geloof als een geheim, dat hij niet wil invullen maar openlaten, al moet het ook weer niet te vaag worden. Ietsisme, daar is hij niet van: 'ik geloof juist dat er NIET iets is, dat is niet hetzelfde als niéts! Wij geloven geen van drieën in die man op die wolk. Mijn ouders waren boerkes. Die geloofden op hun manier: 'God is er'. Je kunt Hem niet zien en je moet van God geen beeld maken. Mijn ouders hadden hun eigen rolmodellen: Jezus van Nazareth en Maria.'

Voor zoon **René** is geloof een vermoeden. 'Iets waar je niet bij kan. Tijd, ruimte, er zijn dimensies die we niet kennen maar waarvan we de contouren wel kunnen zien, je kunt ze waarnemen in concreet gedrag.'

Mies vindt het geloof moeilijk te koppelen aan een 'stroming als christendom of boeddhisme'. 'Ik denk wel dat er meer is, al vind ik het moeilijk om precies te definiëren wát. Ik geloof er vooral in dat iedereen evenveel waard is, dat je er voor elkaar moet zijn, op elkaar letten, helpen waar nodig.'

Is het geloof een drijfveer in jullie leven?

Henk: 'Zeker. Ik geloof in de oerkracht, de verbindende kracht, die liefde is. Liefde kun je niet zien, maar je kunt wel zien wáar het gebeurt. Ik probeer de dingen met aandacht te doen en erop te letten dat ik mijn gedrag niet laat vergiftigen door de liefde met voeten te treden. Als er bij mij iets niet goed gaat heb ik mensen om me heen, mijn kritische vrouw voorop, die me erop wijzen. En dan wil ik na aanwijzingen zaken wel anders aanpakken.' Henk voelt zich gesterkt in het geloof door zijn vier kleinkinderen. 'Dat zijn prachtmensen. Als ik zie hoe zij met elkaar omgaan en hoe zij hun weg in het leven zoeken, dan kan ik moeilijk niet in een God geloven. Zij geven mij zeker hoop voor de toekomst!'

René werd als student geconfronteerd met het absolute

kwaad in Auschwitz. 'Iemand had er op een barak geschreven; als die God er is, dan mag hij zijn excuus wel eens maken. Maar zo zit het niet in elkaar. Mensen moeten het zelf doen, zij hebben zelf een verantwoordelijkheid.' Die verantwoordelijkheid neemt René letterlijk. Nadat hij jaren werkzaam was in het onderwijs als docent en schoolleider werd hij wethouder in Oss. Sinds 2017 is hij lid van de Tweede Kamer voor het CDA met in zijn portefeuille de kwetsbare dossiers van de jeugdzorg, armoedebeleid, fraudebeleid en schuldhulpverlening.

Helpt het geloof je bij je politieke werk?

'Het geloof is de basis. Het is hoe ik in het leven sta en ik verwijs er ook naar. Als het gaat om jeugdzorg: ik heb komende week een debat over kinderen die uit huis zijn geplaatst met de ouders die in de schulden zijn gekomen door de toeslagenaffaire. Kamerleden die eerder het hardst riepen dat we moesten voorkómen dat een kind thuis geslagen wordt, (n.a.v. de affaires 'Het Meisje van Nulde' en 'Savannah' -red-) en dat de minister moest ingrijpen, roepen nu dat de kinderen acuut naar huis moeten. Maar je kunt niet alleen alles uitvergroten in de media en zeggen dat het beleid anders moet. De waarheid is dat kinderen weghalen een heel armzalige oplossing is bij mensen die toch al in de problemen zijn bijvoorbeeld door armoede. Dat komt heus niet alleen voor bij slachtoffers van de toeslagenaffaire: er zijn nog veel meer mensen met problemen. Dat heeft verschillende oorzaken. Ik redeneer vanuit de katholiek sociale leer. Vanuit menselijke waardigheid, om vandaaruit mensen te helpen.'

De politiek is niet bepaald een zachtzinnige omgeving...

'Ik zie in mijn werk als kamerlid natuurlijk heel veel. Voor ik naar Den Haag ging was ik bang voor wat er van me gevraagd zou worden. Ik wil graag iets betekenen voor mensen. Maar als je in een wereld terecht komt waarin

het vaak het hoogste doel is om met je kop in de media te komen, soms ook nog met halve waarheden, of om iemand anders het leven te verzuren, dan pas ik. En daar doe ik ook echt niet aan mee. De grap is dat niemand dat ook van je vraagt. Medepolitici denken blijkbaar dat het erbij hoort maar als je dat NIET doet, krijg je zoveel meer voor elkaar, heb ik gemerkt.'

Ben jij als kamerlid de uitzondering die voor zijn/haar geloof uitkomt? Er was lange tijd in de openbaarheid een soort schaamte...

'Vroeger waren we zo christelijk dat we niet meer zelf konden denken. Inmiddels zijn we zo enorm liberaal geworden, dat we menen dat individuele vrijheid en zelfontplooiing, desnoods ten koste van anderen, het hoogste goed zijn. En als het fout gaat hebben we een overheid die het regelt. Zo denken velen van ons. Maar zo is het niet.'

Mies, het begrip katholiek sociale leer, dat zegt jou denk ik niks.

'Nee. '(lachend)

Hoe ben jij opgevoed Mies, als het gaat om de kerk?

'Ik ben gedoopt, heb de communie gedaan, het vormsel niet meer. Dat had een praktische reden, ik heb een klas overgeslagen. Het vormsel kon ik pas doen in de brugklas, dat heb ik niet gedaan, omdat ik geen binding meer had met de basisschool. Het vormsel zegt me minder. Als ik naar de kerk ga volg ik niet echt iets van de mis, de mensen om me heen zijn bovendien zoveel ouder dan ik. Dus dan zit ik een beetje te zitten. Ik kom er tegenwoordig alleen met Kerstmis en Pasen.'

René: 'We vinden het belangrijk dat jij af en toe nog ziet en meemaakt wat er gebeurt en het is ook nog eens een stuk cultuur. Dus daarom ga je toch mee op die speciale dagen.'

Mies: Vroeger gingen we wel vaker naar de kerk.

Henk: Veel vaker.

vlnr: René, Mies en Henk

Henk Peters (76) studeerde theologie in Nijmegen, gaf 10 jaar godsdienst en was 35 jaar algemeen directeur van een grote scholengemeenschap in Oss. Hij is voorzitter van het bestuur van De Roerom, zeer actief in de Jozefkerk, onderdeel van de Titus Brandsmaparochie in Oss.

René Peters (46) zijn zoon, is onze vaste columnist. Hij is vader van dochter Mies en net als vader Henk en de hele familie van zijn moeder een echte onderwijsman én bestuurder. Sinds 2017 is René Tweede Kamerlid voor het CDA. René bezoekt van tijd tot tijd een kerk.

Mies (16) is leerling op 5 VWO op het Titus Brandsmacollege. Doet aan klassiek en modern ballet, Ze is actief lid van de scouting om ook lekker buiten te zijn. Ze wil graag psychologie studeren of pedagogische wetenschappen. Naar de kerk gaat ze met de hoogtijdagen want dan hebben ze daar thuis ook geen ruzie over.

Verstikkende liefde

René: 'Op een gegeven moment zaten we in de kerk met zijn drieën. De medekerkgangers waren zo blij dat er een kind kwam, „ Daar sprongen ze met 50 vrijwilligers bovenop, en onze dochter moest overall bij, in het koor, als misdienaar, Dat was verstikkende liefde. Ik vond dat we dat Mies niet aan konden doen en onszelf eigenlijk ook niet. Zo ontstond het idee om zelf dingen te gaan doen.'

Toen Mies een jaar of 13, 14 was zijn haar ouders daarom gestart met een groep om jonge mensen iets bij te brengen over geloof in de praktijk: de **M25 groep**.

M25 staat voor Mattheus25, een stukje in de bijbel over de werken van barmhartigheid. Een groep jongeren ging praktische dingen doen: koken voor vluchtelingen, zieke mensen bezoeken, kerstkaarten schrijven, een project met daklozen.

Mies: 'We begonnen met tien man en het werden er steeds meer, tot 25 aan toe. Een deel van de kinderen kwam uit de kerk, anderen van school haakten aan. Mijn ouders hadden het samen bedacht en ik vond het leuk en had niet de behoefte om me af te zetten. Met elkaar iets voor anderen te doen was gezellig.'

René: 'De taal in de huidige kerk is vooral voor mensen van boven de 70 en die bestaat echt niet voor kinderen. Wij probeerden daarom een taal te vinden die wel past.

Liefde doen, dat werkte. Veel theorie kwam er niet aan te pas, er werd uitgelegd waarom we het gingen doen en de waarden erbij. We hebben de kinderen wel een keer meegenomen naar de mis, maar het kon ook Chinees zijn, het landde totaal niet. Met kerst bedachten we daarom zelf met kinderen een viering te organiseren in de kerk, maar dat mocht niet, dus hebben we thuis een kerstviering gehouden.'

Dit verhaal zegt iets over het gemis in de kerk.

René: 'De generatie jonger dan 70 zit ook niet in de kerk. Ik denk dat het zoeken wordt naar een manier om jongeren te bereiken. Blijft de kerk vasthouden aan de oude vormen en officiële leer, dan houd je een heilige restkerk over van 20.000 mensen die zich katholiek noemen. Of we gaan een taal verzinnen die past voor allemaal, zoals in het Franse Taizé gebeurt'

Jij gaat naar Taizé, Mies?

'Ja. Mijn moeder ging mee als begeleider, ik had gehoord dat het een fijne plek is om jongeren te ontmoeten, waar je kunt praten, over wat het voor jou is, het geloof.'
Uitwisselen hoe we tegen problemen en het geloof aankijken en misschien ook rust zoeken.'

Henk, zie je iets terug van wat jij hebt overgedragen aan jouw kinderen bij je kleinkinderen?

'Helemaal. Ik zie het in de keuzes van Mies, die de mijne niet zijn, maar wat zij kiest is legitiem en op een andere manier hetzelfde als wat ik voor ogen had.' Tot zijn kleindochter: 'Mies, hoe jij omgaat met leeftijdsgenoten, in de scouting, bij ballet, hoe jullie elkaars verhalen en ellende delen. Dat is wel liefde DOEN! Wat ik jammer vind is dat onze kleinkinderen niet zo'n last hebben van het geheim van het leven, terwijl ik dat vind in de natuur, in hoe mensen voor elkaar kiezen, ook tegen verdrukking in.'

Mies: 'Ik denk wel eens: ik kan er niet bij met mijn hoofd: de natuur, hoe mensen voor elkaar kiezen, maar ik zál er ook nooit bij komen, dus dan heb ik ook niet zo'n behoefte om er verder over na te denken, dat zeg ik nu. Je weet natuurlijk niet wat er gaat gebeuren in je leven maar zo denk ik er nu over.'

Henk: 'Wie weet mag je ooit een kind op de wereld zetten, dan gebeurt er iets, dan voltrekt zich een wonder. Of op een andere manier iets meemaken in je leven wat je denken en voelen verandert.'

De kerk gaat uit Met het leeglopen van de kerken gaat er veel verloren, hoe kijken jullie daar tegenaan?

René: 'Er zijn veel mensen die de liturgie en de verhalen niet meer verstaan en zo snij je misschien wel driekwart van de geschiedenis af. Er gaat veel verloren aan kennis. Wij, mensen in de westerse wereld zijn individualistisch, we beseffen niet meer dat we op de schouders staan van onze voorouders. We denken dat we slimmer zijn dan zij. Dat we de baas zijn, het IK is het middelpunt van het universum. We zijn consument en toerist. Hebben wij een verhaal voor ons allen? Dat is de vraag en dat valt niet mee.' Ik heb vooral meegekregen van mijn ouders dat ik níét het middelpunt ben van het universum. Dat ik moet zorgen voor mijn naasten; gezin, werk, wijk, dat je daarop af te rekenen bent, het is een persoonlijke verantwoordelijkheid, daarop ben ik aanspreekbaar.

Het geloof moet je onderhouden, Hoe en waar doen jullie dat?

René: 'Ik zoek dat actief op. Ik begin de dag met iets moois; ik lees een tekst, of luister een stukje muziek. En ik wandel echt veel, in de natuur. Zeker in Den Haag doe ik dat. En in gesprekken met mensen; ik ben ook wel een beetje een pastoor, in de

fractie en-ver daar buiten'

Heb je daar tijd voor?

Ik plan het in mijn drukke rooster. Als je niet voor jezelf zorgt, kun je dat ook niet doen voor anderen. Je moet, anders word je overspannen. Ik heb periodes gehad waarbij ik het niet vol zou houden, ik werd vervelend, ik werkte door tot half twee.'

Mies: 'Scouting is de plek waar ik wat anders doe, waar ik buiten ben met mensen. Weg van de telefoon. En ik dans klassiek en modern ballet en een half jaar bij de prinsengarde als voorbereiding op Carnaval. Als het gaat om de kennis: kinderen moeten een aantal basisingen weten vind ik. In mijn klas op de basisschool wisten veel kinderen niet wat er gevierd wordt met kerstmis. ik was een van de weinigen.'

Henk

'De kerk geeft mij positieve beleving. Het feit dat ik er ben is voor veel mensen een houvast. Ik heb hier bijna spreekuur. Mensen komen met verhalen bij me, ik ben bijna een beetje de pastor geworden, eigenlijk ben ik René daarmee opgevolgd, Die was hier vroeger zeer actief. Mensen komen naar je toe met hun zorgen.'

Mies: 'het zit in de familie, ik heb dat ook al'

René, heb je ooit overwogen de kerk te verlaten?

'Nee. Toen ik een jaar of 16 was, zat ik het ook een beetje uit te zitten, ik ging onregelmatig. Ik bezoek nu overigens verschillende kerken in Den Haag, of een uitvaart of huwelijk, soms naar de evangelische gemeente, PKN.'

De Roerom stopt, veel kerken in Nederland sluiten. Hoe kijken jullie daarnaar?

René: 'ik vind het jammer. Ik schrijf graag! Alleen een blad stoppen zou nog niet zo erg zijn, het is veel erger als wij geen verhaal kunnen vinden dat verbindt, woorden om wat we beleven te duiden en wat we

daarvoor nodig hebben is: taal. Het probleem: er is niet meer een "ons allen."

Henk: 'Ik vind het een ramp die zich aan het voltrekken is. Alles wordt individueler. Treurig als de bisschoppen niet verder komen dan: wij zijn bewaarders van het verleden. Ik begrijp niet dat het binnen de kerk geen zorg is. De kerk moet zich richten op het echte verhaal. Het zou goed zijn als die versnipperde aandacht voor dat verhaal werd samengevoegd. Voor zoiets als De Roerom of KRO, zou een plek moeten blijven. Ik heb heel erg mijn best gedaan om te kunnen bewaren wat we hebben opgebouwd.'

Lichtpuntjes

René ziet in zijn eigen werkomgeving ook iets veranderen. Dat het besef doordringt dat er iets niet goed gaat. Dat het wel wat minder 'IK' en wat meer 'WIJ' mag zijn. Nog niet in daden, wel in woorden. Hij heeft samen met de ChristenUnie Kamerleden gemobiliseerd om te zorgen dat er een Stilteruimte komt bij de Tweede Kamer. Dat wordt breed gedragen, ook vanuit partijen waarvan je het niet verwacht. Er komen voorgangers uit alle richtingen. 'We moeten naast eten en drinken een reden hebben om uit bed te komen, het moet zin hebben, dat idee begint toch post te vatten.' In Oss hebben we in 2015 in no time de stichting "Thuis in Oss" opgezet voor vluchtelingen uit Syrië. De nieuwe mensen kregen een rondleiding door de stad, uitleg, maaltijden, mogelijkheden om te voetballen. Iedereen wilde helpen. Ik ben niet zo'n huilebalk, maar ik kreeg tranen in mijn ogen. De stichting is gebleven en helpt nu Oekraïners.'

Henk: 'er is alle reden om toch positief te eindigen. Er moet erkenning zijn voor de plekken waar je de bezinning, zingeving kunt vinden. De natuur, muziek, kloosters, gesprekken met mensen onderling.'

fotografie Ad Wagemakers

▲ Kunst in 't Hart, 2011

◀ Het meisje op de vlucht.
Straattoneel in Oss waarbij het
verhaal van hun vlucht wordt verteld

**Ad Wagemakers vat twaalf
jaar fotografie samen...**

Kunstwerk bij gelegenheid van 75
jaar Airborne-landing ▼

Nel Beex

Peer Verhoeven

REACTIES op het stoppen van De Roerom

Bij de zusters op de leestafel

Het bericht met de mededeling om De Roerom te gaan stoppen kon ik niet geloven.

De verandering van de hele inhoud werd steeds beter en interessanter. Jammer!!

Ik ben 93 jaar en vanaf het begin komt De Roerom steeds trouw op onze leestafel in onze kloosters. Er is in die 36 jaar veel veranderd. Ook als religieuzen willen we van alle veranderingen op de hoogte zijn. Onze gemeenschappen worden steeds kleiner. Daarom niet getreurd, onze spiritualiteit gaat verder en wordt aangepast. Ik heb persoonlijk een goede herinnering aan een interview met een witte pater Cor van den Brand in 1999 in De Roerom. Hierbij van harte dank aan alle medewerkers om zoveel jaren eigentijdse spiritualiteit te behartigen, wat steeds belangrijke bewustwording stimuleerde. Ik wens jullie allen een gezegende toekomst!
Zr. Joanitta Jacobs.

Houdoe en bedankt

Wat vervelend dat u stopt... en tegelijk een besluit dat te begrijpen is.

Jammer, vanaf het allereerste begin lezen wij De Roerom.

Het was steeds een inspirerend blad en zorgde voor veel achtergrondinformatie en verdieping jarenlang. Vanwege mijn werk als pastor bij ouderen heb ik vaak geput uit De Roerom, zeker de gedichten van Peer Verhoeven.

De nieuwe Roerom is echt anders, niet zo Brabants zou ik haast zeggen, maar heeft zeker veel te bieden. Voor de laatste maanden wens ik u allen veel inspiratie!

Houdoe en bedankt,

Frieda Timmermans, Roosendaal.

Weer iets uit het RK leven dat stopt...

Het ziet er weer prachtig en inhoudelijk sterk uit. En het zoveelste element van het RK-leven dat tot een einde komt. Op zich de normale levenscyclus, maar toch jammer. Zelf heb ik vele herinneringen eraan vanuit mijn tijd als medewerker en directeur van de Bisschoppelijke Vastenactie en mijn vele contacten in Limburg toentertijd.

Piet Kuijper, voorzitter parochiële caritas Utrecht, oud Cordaid

Ik bewaarde de edities, dank voor de inspiratie!

De Roerom is al vele jaren heel welkom geweest in ons huis. Er zijn jaren geweest dat ik elke editie bewaarde, vanwege artikelen en beelden die me raakten. En nog zijn er talloze edities op een stapel gelegd, voor ooit eens. Zelf heb ik er regelmatig gedichten of een artikel mogen plaatsen. Toen onze jongste dochter tien geleden in haar eentje naar een fraterproject in Kenya ging schreef zij een artikel erover in jullie blad. Nel Beex-Roos heb ik eens ontmoet bij het Groene Woud festival rond Boxtel-Liempde en schriftelijk hebben we daarna nog vaker contact gehad. Ik zal het missen. Artikelen over zoveel thema's, foto's, tekeningen, columns, etc. Het ga jullie allen goed! Dank voor vele jaren van inspiratie bemoediging, herkenning, woorden van kracht, moed en licht. Warme groet,

Christianne van de Wal

Geen papier meer...

Triest bericht dat jullie gaan stoppen. Ja, er is heel veel te lezen via internet en dan wordt het moeilijk een papieren uitgave te handhaven. Heel jammer.

Hans

In de stroom van de dagen,
varen we op onze vragen,
laten we ons afwachtend voeren
over een beek, rivier of zee;
we drijven, dromen,
verlangen maar mee

in de stroom van het leven
mogen we veel van onszelf geven;
kunnen we ons op laten jagen,
maar tegen de stroom in doet pijn...
laat ons hoe dan ook onszelf zijn

in de stroom van gedachten
kan verdriet zich verzachten,
- wat er ook op je af kan komen-
heeft elke bemoediging zin,
is er altijd weer een nieuw begin

Christianne van de Wal

Roer moest om

Als tegenhanger van het al te conservatieve Bisdomblad wilde De Roerom een progressieve tegenhanger zijn. De Roerom kreeg meer dan diocesane betekenis, het werd een landelijk icoon en kompas voor velen in den lande. De Roerom is uit de nood geboren. Ontstaan door drie betreunde bisschopsbenoemingen: van Simonis in Den Haag, Bomers in Haarlem Gijsen in Roermond. Het roer moest om. Uit De Roerom hebben wij nieuwe moed en inspiratie geput. Het blad bleek over lange adem te beschikken. 36 jaar heeft zij het volgehouden.

Nu is haar missie volbracht. Met grote dankbaarheid gedenken wij de pioniers: Nel en Harrie Beex, en Peer Verhoeven. Laten wij in de geest van De Roerom verder bouwen aan een Kerk van vrede en verzoening.

drs. Henk Degen, Emeritus Hoofd van de Kerkelijke Rechtbank (het Officialaat) van het bisdom van 's-Hertogenbosch

DOOR PETER VAN OVERBRUGGEN
EN WIM WEREN

Peer en Berna Verhoeven bij de bank aan de Antwerpsebaan in Helvoirt (foto Paul Arts)

Peer Verhoeven & De Roerom

Spiritueel, geïnspireerd door het evangelie, met oog voor nieuwe religiositeit, verstillings aan de ene kant, soms fel maatschappelijk betrokken aan de andere kant. Vasthoudend en punctueel als het ging om 'zijn' blad, zo bestierde Peer Verhoeven van 1992 tot 2019 als hoofdredacteur De Roerom. Hij, fervent fietser, had er plezier in om van zijn woonplaats Helvoirt naar Oss -60 kilometer- op en neer te fietsen voor een redactievergadering. Vanaf 1986 was hij betrokken bij De Roerom, aanvankelijk een communicatieblad voor parochies. In deze laatste papieren Roerom laten redacteurs bijbelwetenschapper Wim Weren en neerlandicus Peter van Overbruggen nog eens hun licht schijnen op die bevlogen nestor van het blad. Wat was zijn drijfveer? Wat was zijn geloof?

De Roerom evolueerde onder leiding van Verhoeven tot een magazine over kerk en samenleving. Met zijn sturing en bijdragen drukte hij zijn persoonlijk stempel op de uitstraling van het blad. Met zijn poëtische, spiritueel geïnspireerde teksten in zijn vaste rubriek op pagina 3 inspireerde hij de trouwe lezers.

En er zijn heel wat bewonderaars die ze voor hun vieringen graag gebruikten. Veel teksten waren ook juist voor die bestemming aan het brein van Peer ontsproten. Hij wist veel te zeggen in weinig woorden, die vaak meer opriepen aan gedachten en gevoelens dan dat ze die concreet invullen.

Om een kerk

Om een kerk -open huis voor de pelgrim die we zijn; zoekers naar zin vragen om vertrouwen.

Om een kerk -spectrum van allerlei kleuren samen een regenboog van vrede in de wereld.

Om een kerk -huis van stilte rustplaats voor geest en gemoed trefpunt voor allen die zoet en zuur met elkaar willen delen.

Het gebeurt heel vaak dat mensen na hun overlijden heel anders gezien worden dan ze bij leven hebben ervaren.

Met Jezus van Nazareth is het niet anders gegaan. Dat dood hem niet past is pas na zijn heengaan gezien.

Verfrissende meditaties

Op de boekenpagina getuigden recensies van zijn lees- en geestdrift. Met niet aflatende energie schreef hij kolommen vol, variërend van verfrissende 'meditaties' over kerkelijke feestdagen en impressies over ontwikkelingen in de kerk of parochies. In de artikelen ontsnapte niets aan zijn scherpe aandacht. Of het ging om stilistische, taalkundige of theologisch-inhoudelijke kwesties, Peer legde er zijn kritische meetlat langs. Soms gingen daarbij de stukken meerdere keren over en weer. Ze werden er beter van.

L'histoire se repète

Zo hield hij het Roeromscheepje op vaste koers. Dat scheepje dat sinds decennia als logo bovenaan zichtbaar is op de voorpagina /cover van het blad. Toen het bestuur van De Roerom in 2011 (!) al besloot om met het blad te stoppen, waren de redactie en Peer 'not amused'. De argumenten van destijds weken nauwelijks af van die van nu. Terugloop van abonnees en daardoor onvoldoende financiële zekerheid. Het scheepje voer door, nog elf jaar lang. De koersvastheid van de toenmalige hoofdredacteur betrof ook de sobere vormgeving van De Roerom, met vooral veel tekst. De voorzijde van het blad bleef jarenlang onveranderlijk: de lezers mochten immers niet door een eventuele wijziging kopschuw gemaakt worden. Vast gegeven op de voorpagina waren jarenlang de bijdragen van bekende personen als abt Ton Baeten, de kapucijn-filosoof Piet Leerhouters en politicus René Peters, -de laatste nog steeds red.- Het was al een spectaculaire verandering toen kleurenfoto's in het blad verschenen. In de afgelopen twee jaar kreeg onder aanvoering van de nieuwe hoofdredacteur journalist Liesbeth de Moor en vormgever Michel Dankers - behalve de inhoud- ook de cover elke maand een ander aanzien en frisse uitstraling.

Omdat Gij zijt in mij en alle leven – Gebeden van Peer Verhoeven Verzameld door Marcel Zagers - Open Kerk Helvoirt 2021

Een boek met gebeden. Waar vind je dat nog? Peer Verhoeven wist te verwoorden wat uit het hart opwelt en op de tong ligt. De vele teksten zijn verzameld in een boek dat bijna 200 gebeden telt. Geen schietgebedjes maar religieuze, poëtische teksten met een rijke inhoud en diepgang. Peer schreef ze gedurende dertig jaar voor de tweewekelijkse vieringen in de Oude Kerk in Helvoirt. Het viel me op, dat de naam van God niet zo vaak gebruikt wordt. Ik vermoed dat dat bewust niet gedaan is, omdat er dan een zekere slijtage kan insluipen. Peer richt zich tot de Onzienlijke, de Eeuwige, die met Gij of U wordt aangesproken. Maar de Hij kan ook een Zij zijn als toegesprokene. Want, zo lees ik, "wanneer wij bidden tot haar tot wie anders bidden wij dan tot U, mijn God."

Het bidden is geen smeken of vragen, maar het tastend zoeken naar de zin van het bestaan, het mysterie vermoeden, vertrouwen scheppen in het leven. De gebeden blijven dicht bij de aarde, de natuur, de wisseling van de seizoenen, het zingen van de vogels, het lief en leed van alledag. Sommige gebeden klinken als een psalm, als muziek, met een cadans van herhalingen als in een lied. Soms kwamen herinneringen en beelden op die me deden denken aan de verzen van Oosterhuis of woorden van Augustinus. Ze drukken een persoonlijke relatie uit met God. Soms is het een God die je niet met rust laat, alsof zijn stem in je ademt en spreekt. Een ander leidmotief zien we terug in de woorden 'tijd en eeuwigheid', waarmee veel teksten eindigen. Het is een bekende slotformulering van veel gebeden. Maar bij Peer krijgt deze woordcombinatie naar mijn gevoel een diepere betekenis, omdat daarmee onze levenstijd in een nieuw perspectief wordt gezet.

Het boek eindigt met een selectie uit zo'n 300 meditatieën in proza. Het zijn zeer leeswaardige en toegankelijke impressies aan de hand van Bijbelpassages. Peer raakt daarbij ook aan de problemen van deze tijd. In zijn laatste meditatie lees ik: "Het laatste woord / zal nooit iemand spreken / en het hoogste woord / komt geen mens toe." Daarmee is alles gezegd.

*Belangstelling voor dit boek? Graag een mailtje aan Jet van Iersel
christvaniersel@gmail.com of bellen: 0411 64 15 29*

foto Cathrien Verhoeven

Wie is Peer Verhoeven?

Peer Verhoeven, geboren in 1933 in het Brabantse Haaren doorloopt het kleinseminarie in Sint-Michiëlgestel en het grootseminarie in Haaren. Na zijn priesterwijding in 1958 is hij als pastor in Reusel sterk betrokken bij de samenleving. Hij is altijd trots gebleven op het feit dat hij daar het gemeenschapshuis 'De Kei' van de grond heeft weten te tillen -dat nog altijd bestaat-. In de jaren zestig specialiseert hij zich in de Bijbelwetenschappen aan de Nijmeegse universiteit. Daarnaast raakt hij in de Nijmeegse Groenestraatkerk betrokken bij de vernieuwing van de liturgie. Hij is daar dirigent van een jongerenkoor met zestig en een gemengd koor met honderdvier leden en schrijft ook zelf teksten en liturgische liederen. Bijzonder is zijn samenwerking met gerenommeerde musici als Louis van Dijk, Joop Stokkermans en Floris van der Putt, eerder zijn leermeester op Beekvliet.

Duizendpoot Verhoeven

Na zijn doctoraalexamen in 1968 werkt Peer als stafmedewerker voor liturgie en kerkmuziek aan het Diocesaan Pastoraal Centrum van het bisdom Den Bosch. Hij publiceert vijftien boeken met meditatieve teksten, gebeden en liederen. Twee van zijn liedteksten zijn opgenomen in het Nieuwe Liedboek uit 2013 (nummers 736 en 926). In de jaren 70 en 80 is hij docent catechese en catechetiek aan de Tilburgse Pedagogische Academie. Van 1990 tot 2021 is hij de inspirator en drijvende kracht achter Open Kerk Helvoirt, een vernieuwingsbeweging binnen de katholieke kerk. In 2016 ontvangt hij bij de viering van het dertigjarig bestaan van De Roerom, een koninklijke onderscheiding, ondermeer voor zijn inzet als vrijwilliger voor dit blad.

Bij alles wat Peer ondernam was zijn echtgenote Berna Hullegie voor hem een ware steun en toeverlaat. In 2019 kreeg ook zij een koninklijke onderscheiding voor haar vele activiteiten als vrijwilliger. Zij maakte ook regelmatig foto's voor De Roerom.

Zij bericht:

'In deze laatste aflevering van De Roerom wil ik namens Peer een welgemeende groet brengen aan alle betrokkenen, lezers en abonnees van De Roerom. De Roerom was voor hem zijn levenswerk. Enkele jaren geleden kwam daar plotseling een einde aan. Jammer dat het zo gelopen is. Gezien zijn afnemende gezondheid is hij moeilijk in staat zelf van zich te laten horen. Dank aan allen voor al die mooie jaren.

Levensnabije teksten

Teksten van Peer Verhoeven in De Roerom zijn diepreligieus. Hij volgt het kerkelijk jaar en de wisseling van de seizoenen maar laat zich ook leiden door actuele gebeurtenissen en maatschappelijke ontwikkelingen. Zo keert hij zich fel tegen de teloorgang van de zondagsrust, de alleenheerschappij en de macht van het geld, het jachtige leven in een samenleving waarin productiviteit en prestaties gelden als het hoogste goed. Peer pleit steevast voor meditatie, rust en verstillig.

Nieuwe religiositeit

Ondanks dat Peer van nabij heeft ervaren hoe snel en massaal de ontkerkelijking toesloeg, werd dat niet de doodsteek voor zijn geloof en religie. Kerkelijkheid is in zijn ogen niet hetzelfde als gelovig zijn. Peer zou zelfs durven beweren dat de afname van die kerkelijkheid juist de opbloei heeft bevorderd van een nieuwe vorm van religiositeit, die ook hemzelf op de been heeft gehouden en hem is gaan inspireren bij wat hij schreef in zijn boeken en in De

de gebruikelijke instellingswoorden over brood en beker. Als afsluiting van zijn opleiding als Bijbelexeget heeft Peer een grondig onderzoek gedaan naar wat Jezus zelf gedaan en gezegd heeft op de avond vóór zijn lijden.

Lucas

Peer is niet de enige die beweert dat de evangelist Lucas de herinnering daaraan het beste heeft bewaard. In zijn evangelie beslaat dat afscheid een lange tekst, die te vinden is in Lucas 22:14-38. Niet alles uit deze tekst is even oud; ook hier liggen er al nieuwe lagen over de oudste laag heen.

Op grond van sterke argumenten kwam Peer tot de bevinding dat de oudste laag te vinden is in Lucas 22:17-19 en 22:29-30. Het verloop is als volgt: eerst de beker en dan het brood. Door zijn beker over te reiken aan zijn volgelingen draagt Jezus zijn levenstaak aan hen over. Zij moeten blijven doen wat hij steeds heeft gedaan, zij moeten doorgaan met wat hem bezielde: het leven delen met anderen. Ook elders in de Bijbel staat de beker voor alle geluk en lijden uit iemands leven en voor onze levenstaak, onze opdracht, onze zending.

Met het brood geeft Jezus zijn leven in de handen van zijn volgelingen. Door brood te breken en te delen getuigt hij van zijn eindeloos vertrouwen in het leven dat wij samen met elkaar delen en dat eens in God zal worden voltooid. Door ons leven met elkaar te delen houden we Jezus niet alleen in ere, maar ook in leven.

In deze oudste laag kunnen hedendaagse mensen zich wellicht beter herkennen dan in de latere duiding van Jezus' dood als een offer om God en de mensen weer met elkaar te verzoenen. De uitleg van Peer ligt in de lijn van wat Paulus zegt in 1 Korintiërs 11:26: 'Als wij dan eten van dit brood en drinken uit deze beker verkondigen wij de dood des Heren totdat hij komt.'

Roerom. Dat nieuwe religieuze besef is ons volgens Peer aangeboren, het is diep in ons verankerend en het is vluchtig, broos en moeilijk in woorden te vangen. Hij doelt daarmee op het besef dat we een deel zijn van een groter geheel, dat ons overstijgt. De werkelijkheid is één ondeelbaar geheel, dat goed en heilig is. Of anders gezegd: heel de schepping is een veilig thuis, waar God zich verbergt, maar zich ook vinden laat.

Geen twee werelden

In zijn bijdragen aan De Roerom en in zijn vijftien boeken pleit hij er vurig voor om af te stappen van het verouderde idee van twee van elkaar gescheiden werelden: de hogere wereld van het **sacrale** en de lagere wereld van het **profane**. Dat dualisme wordt door kerkelijke leiders vaak nog uitgedragen, terwijl het al lang niet meer past bij onze beleving van de werkelijkheid. Wij zien God niet meer als een afstandelijke grootheid in een hoge hemel maar als een barmhartige en zachte kracht die ons nabij is en ons nooit laat vallen.

Dit nieuwe religieuze besef kunnen we gemakkelijk uit het oog verliezen door een materialistische kijk op de werkelijkheid, door een overdreven betrokkenheid op het eigen ego of een consumptieve levenswijze. Door

verstilling en meditatie kunnen we ervan doordrongen raken dat we gedragen worden door een alles en allen omvattend mysterie, dat nooit helemaal te doorgronden is. Noem het Oorsprong, Levenskracht, Bron, Grond van onze grond, Volheid, Eeuwige, Barmhartige, Onuitsprekelijke. Velen noemen het 'God', en misschien is dat nog wel het meest open woord dat onze taal rijk is.

Interreligieuze dialoog

Dit religieuze besef is de humuslaag voor alle religies en kerken. Door open te staan voor anderen ontdekken we -met al onze verschillende achtergronden- wat we gemeen hebben. We moeten ons juist richten op de overeenkomsten, niet op de verschillen. Wereldwijd is er een dialoog nodig over de gemeenschappelijke wortels van het mens-zijn. Deze brede kijk op religie is ook te vinden in De Roerom en levert gemeenschappelijke ethische leefregels op die Moeder Aarde kunnen behoeden voor de ondergang.

Eucharistie; theologische uitleg

Peer Verhoeven staat bekend om zijn visie op de eucharistie of het avondmaal. Voor velen mocht hij een nieuwlichter lijken, in feite steunt zijn visie op een oude traditie, ouder dan

Waarom De Roerom mijn spreekbuis was

*Tempora mutantur nos et mutamur in illis.
De tijden veranderen en wij veranderen met hen.*

Dat is nogal een plechtig begin, ik geef het toe. Maar dit citaat geeft precies weer wat ik voel bij de apotheose -want een roemvol einde is het- van De Roerom. Als boreling van niet lang na de oorlog deel ik met velen de veranderde beleving van katholiek zijn. Begonnen als seminarist van Beekvliet, waar ik aan Jan Bluysen mijn biechtgeheimen toevertrouwde, en later als theologiestudent kwam ik gaandeweg tot het inzicht dat het priesterschap voor mij niet was weggelegd. Het was de tijd waarin mijn hoogleraar kerkgeschiedenis, onze voormalige regent van het seminarie, uit het ambt en in het huwelijk trad. Hij verruilde zijn toeg voor een spijkerbroek. Maar ik ging nog in het oude spoor van het verleden verder en sloot mijn doctoraalstudie Nederlands met een middeleeuwse mystiek onderwerp.

vormen, omdat ik zijn starre beleid afwees. En Jan Bluysen stuurde ik bemoedigende brieven als zijn voorgaande beleid onderuit werd gehaald.

Het waren deze gepolariseerde omstandigheden waarin De Roerom werd geboren uit een bisdomblad dat geen kans kreeg om zich aan te passen aan een nieuwe tijd. De wapenspreuken van bisschop Bekkers 'Caritas pro armis' ('Liefde als wapen') en Bluysen 'Quotidie ministrans' ('Dienstbaar van dag tot dag') werden vervangen door wapengekletter van decreten en verboden. Veel parochiepriesters en vooral dekens – van wie sommigen ook op ons seminarie hadden gewerkt- kregen het moeilijk, maar bleven gelukkig hun eigen gang gaan, samen met Gods volk onderweg.

"God heeft geen taal, hij spreekt onze taal"

De katholieke kerk raakte intussen volop in beweging (van God los?) in het kielzog van Vaticanum II. Met grote interesse volgde ik de Nederlandse bijdrage, met name van Bluysen en Alfrink, aan het concilie. Het latere, roerige Nederlandse Pastoraal Concilie wekte verwachtingen die natuurlijk nooit werkelijkheid konden worden. Ik schreef een boze brief naar Jo Gijsen, toen deze door Rome buiten de voordracht van het kapittel om als bisschop van Roermond werd gearachuteerd. Ik overwoog om een van onze drie dochters niet door bisschop Ter Schure te laten

Pastores en parochianen kregen te maken met een hardnekkige restauratiepoging die 500 jaar later volgde op de historische hervormingsbewegingen die Michel van der Plas zo prachtig beschrijft in 'De Klokkeluiders' (2001). Het motto van het laatste hoofdstuk in zijn boek luidt 'semper reformanda', waarmee hij het hervormingsstreven doortrekt naar onze tijd. Want, zo schrijft Van der Plas, wil een kerk toekomstbestendig zijn, dan moet zij veranderen, juist omdat 'wij de klokken willen blijven luiden.' Toen ik een aantal jaren geleden toetrad tot de redactie van De

Roerom, merkte ik tot mijn genoegen, dat die aloude 'Sint-Jansklokken' in de verte nog steeds klonken, maar ik luisterde er op een andere manier naar. In De Roerom bespeurde ik enerzijds nog iets van de vertrouwde nestgeur, maar hoorde vooral ook de eigen taal en de nieuwe klanken van deze tijd. Een taal, die niet losgezongen is van wat mensen bezielt en drijft, maar een taal die je ook laat uitstijgen boven het alledaagse. Ik voel me bevoorrecht dat ik de kleurrijke gedaanteverandering van het blad in de laatste jaren heb meegemaakt. En dat ik al schrijvend mijn eigen thema's kon kiezen en voorkeuren mocht volgen. Daarbij hoorde ik in mijn achterhoofd steeds een stemmetje fluisteren: dat de wereld beter kan worden, we er voor elkaar kunnen zijn. En ook dit hoorde ik: God heeft geen taal, hij spreekt (in) onze taal.

1986-2022 en de (tijd)geest.

We zijn deze pinksterdagen druk met de allerlaatste Roerom, het juninummer. Over de begintijd van het blad leest u elders veel in dit nummer. Toevallig was het oprichtingsjaar 1986 het jaar dat ik afstudeerde aan de toenmalige katholieke Academie voor de Journalistiek in Tilburg. In 1980 opgericht als alternatief voor de School in Utrecht. Van meet af aan was er wel discussie: bestaat katholieke journalistiek? Maar aan belangstelling van studenten was geen gebrek. Had men het idee dat er nog een hele zuil te bedienen was? Ik was daar als student niet zo mee bezig. Wij maakten artikelen, items en verhalen. Het idee van de zuilen verwaterde in de jaren daarna in rap tempo. Journalistiek is journalistiek.

Of de Tilburgse school nu daadwerkelijk zo katholiek was... docenten kwamen van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de KRO en de TIJD. Het 'progressieve type' zeg maar. Hoog doel voor veel studenten was Vrij Nederland of VPRO. Het werd vaak een baan bij het Nieuwsblad van het Zuiden, Omroep Brabant of het toenmalige STAD Amsterdam. Café Bet Kolen was ons tweede thuis -met de Perzische tapijtjes op tafel, plannen bedachten we op bierviltjes. We hadden het nooit over geloof, wel voerden we ethische discussies.

Snel

Na het afstuderen ging het zo ongelofelijk snel. Het medialandschap veranderde waar ik als beginnend journalist bij stond. Op school stonden nog typemachines en op de redacties in de jaren 90 nog de Pytersen-Almanak. Er kwamen steeds betere computerprogramma's, we konden mailen. Vooral de komst van de mobiele telefoon en de smartphone maakte het werk oneindig veel sneller en ook gemakkelijker. Alles kan thuis of waar je maar wil. Je kunt relatief eenvoudig zelf een parochieblad opzetten of een website, een YouTube-kanaal of podcast beginnen. Of je laten horen via de social media. Dankzij de techniek konden we in coronatijd De Roerom blijven maken, terwijl we elkaar soms maanden niet 'live' zagen maar wel digitaal. Het is overigens wel gebleken hoe belangrijk echt contact blijft.

Metamorfose

Het is zaak dat je als medium binnen dat landschap een identiteit hebt én een gezicht.

De Roerom heeft een metamorfose doorgemaakt. Het gezicht, het profiel is met de tijd meegegaan. De mild kritische katholieke blik, ethiek, groen geloven, -volks-cultuur en poëzie, aandacht voor het kwetsbare bleven. Zingeving religie & samenleving. Dat was en is de kern, identiteit voor De Roerom. Daar hebben we samen vaak goed over nagedacht.

We waren soms heel actueel, denk aan het verslag van de viering met Oekraïners. Sprekende vrouwen als Simone Kennedy, Tineke Ceelen, straatpastor Bernadette van Dijk vertelden over hun werk en geloof. Boer Huijgen liet ons zijn moderne en groene bedrijf zien. Redactrice Antoinette deed haar relaas over het verdriet in haar parochie. Peter schreef prachtige stukken over inspirerende tentoonstellingen en muziek. U las beschouwingen over geloof of Bijbelverhalen. Het is een kleine greep. Belangrijk was voor mij als hoofdredactrice: wees journalistiek én bied ruimte voor hoop, schoonheid en troost: wat kan er wél op gebied van geloof en kerk? Beeld is alles tegenwoordig dus zorg dat het er goed uitziet. De lezer meenemen, dat is vormgever Michel wel toevertrouwd. We hebben er veel energie en heel veel tijd in gestoken om ons blad aantrekkelijk en toegankelijk te maken. We zijn op facebook en Instagram.

Café Bet Kolen foto: Rien Siers, Tilburg | regionaalarchieftilburg.nl

Hoop

Het is aan de nieuwe generatie(s) om de (digitale?) fakkel over te nemen. Een stevige basis is gelegd. We moeten niet alleen omzien in weemoed en verbittering maar goed kijken naar wat er nu leeft en speelt. De coronaperiode heeft ons nog eens met de neus op de feiten geduwd. We doen jongeren tekort door te zeggen dat zij geen behoefte hebben aan zingeving, religie en verhalen uit de samenleving. Sterker nog: er is een schreeuwende behoefte. De toekomst. Ja die zal digitaal zijn. Het voordeel; je kunt gemakkelijker zelf of met anderen iets beginnen of opzetten. Elkaar snel ontmoeten en samenwerken. En dat zie ik ook wel gebeuren.

Ik verwijs u vooreerst naar onze website die u informeert en voorlopig nog niet weg is: www.deroerom.nl. Vandaar uit zal er iets nieuw ontstaan. Hou ons in de gaten! De geest is uit de fles, en keert er niet in terug. Het ga u goed.

Juni

het wilde groeien
van de meimaand
heeft alles groen getooid

fruitbloembloesem is bevrucht
door gonzend bijenvolk
appels en peren komen later

weelde is zichtbaar
overvloed van kleur
de zomerswaluw vliegt

Marion Spronk,
3 juni 2011 | dewilgwaaier.com

REACTIES op het stoppen van De Roerom

Dank Antoinette voor je verhaal over de kerk in Oss!

Telkens weer lees ik De Roerom met genoegen en veel herkenning. Wat is het fijn om verhalen over en van mensen te horen die vaak een actieve opstelling ten aanzien van hun gelovig leven hebben. Maar ook de verdrietige verhalen zoals van Antoinette Bastiaanse over haar kerk in Oss (De Roerom februari '22) lees ik om van te leren. Het zijn voor mij verhalen die uit de rechtstreekse praktijk laten zien hoe weerbarstig ons geloof kan zijn en wat we er als gelovige mensen mee kunnen doen.

Nu hoorde ik dat De Roerom gaat stoppen: wat enorm jammer! Ik hoop van harte dat dit voorgenomen besluit teruggedraaid kan worden.

Hartelijke groet,

Annamarie Reinders, Utrecht

Liesbeth en redactie, je was zo mooi op weg met De Roerom

Blijf zo lang mogelijk online aanwezig en de papieren lezers daar alvast op te wijzen. En troost je: iedereen die te oud is voor een website, is ook te oud om nog doelgroep te zijn.

Richt je op jongere mensen, de veertigers van nu.

Maria van Mierlo, eindredacteur Klooster-Magazine.

Interviews in podcast!

Ik wist dat het eraan zat te komen, jammer en de doorstart vond ik zeker geslaagd.

Het idee van podcasts lijkt me een hele goeie, dat is tegenwoordig je- van-het.

In plaats van een sprankelend interview te lezen kun je ernaar luisteren.

Lieve groet, Elsbeth Kuysters

Museum Krona

Heel spijtig dat jullie na dit jaar stoppen.

Hopelijk komen jullie (Peter) hier nog langs. Bijvoorbeeld voor de proefdrukken van de bijbelserie van Dali.

Hartelijke groet

Wouter Prins, Museum Krona Uden

Grote sprong...

Wanneer ik terugdenk aan het ontstaan van De Roerom in tijden van onrust en tegenstellingen binnen bisdom en kerk, aan vasthouden aan "de leer" tegenover de enorme vraag naar vernieuwing, aan de Meibeweging en zoveel meer, dat ons ter harte ging in roerige dagen, dan is het toch een grote sprong naar het "nu" van zingeving, religie en samenleving, dat helaas een einde moet vinden. Veel van jullie auteurs waren goede vrienden bij het bisdom of bekenden van Beekvlief of parochies of elders. Nu ik als een-en-negentigjarige bedenk al die tijd abonnee te zijn geweest, gaat zo'n einde toch aan je hart. Ik wil jullie bedanken dat je het lang hebt volgehouden en wens je het allerbeste voor de tijden hierna. Met hartelijke groet,
Guus van der Borght

Bij het afscheid, ook van de Roerom

God is eeuwig, menen wij toch te weten
waarom dan ons zorgen maken over de teloorgang van zijn tijdelijk huis?
Het christendom bracht mij stilte en verwondering
de kerk schoonheid.

Zo hebben ze me iets van God laten zien, die tijd en ruimte is
en zich laat kennen in de werkelijkheid
die goed en kwaad is.

Daar is God een lichtpunt, een struikelsteen, een vriend, een meester
een lied.

Het stille lied God.

Door God weet ik, kan ik weten, moet ik weten dat er meer liefde is dan haat
want haat doodt en liefde geeft leven
het is aan mij.

Daarom, met een oud woord, voel ik me dankbaar, jegens ieder en jegens God
vanwege zoveel goedheid te midden van zoveel kwaad.

De kerk bouwde een systeem rond God
die zelf louter werkelijkheid is, puur natuur, zoet en zuur.
Dogma's brachten bijgeloof, ongeloof, alles behalve geloof.
Laten wij ons geen zorgen maken over God, die eeuwig is
en om de hoek aanwezig.

Frank van de Poel

Het is niet anders

Dat is mijn onbestemde gevoel nu ik me ertoe zet een laatste bijdrage te leveren aan De Roerom, een metgezel die 36 jaar met me meetrok. Wij, de 'founding fathers', waren op zoek naar een kerk die mensen nabij kon en wilde zijn, uitnodigend en uitdagend, het goede van het verleden bewarend én open voor de wereld waarin wij leven, kerk 2.0 zouden we nu zeggen.

Namen van toen

Ik blader terug in oude jaargangen en ik verwonder me erover dat zoveel thema's die werden aangesneden nog steeds aan de orde zijn.

Ik verwonder me over een erg eenvoudige layout die jarenlang werd volgehouden. Als ik dat nu nog eens tot me laat doordringen vraag ik me af: ging de inhoud voor de vorm? De laatste jaren laten wat dat betreft een meer uitgebalanceerd beeld zien. Al bladerend kom ik de namen tegen van zovelen die onze dromen deelden, die we met warmte en respect herdenken: Harrie Beex onze eerste hoofdredacteur, Jan Reinhard, redactiesecretaris, Jan van den Boom, eerste bestuursvoorzitter, Jan de Beer, eerste penningmeester, columnisten als Piet Leenhouders en Abt Ton Baeten en zoveel anderen. Ik realiseer me dat ik door het noemen van enkelen het gevaar loop anderen tekort te doen, en dat is het laatste dat ik wil, maar er waren velen.

Roerom-avonden

En ik zie ze voor me: de noeste medewerkers op het bureau: Nel Beex en Truus Kuipers, en al die inpakkers die maandelijks kwamen opdaven om een nieuwe aflevering verzendklaar te maken. Ad van Beurden die vanaf het eerste nummer stond voor productie en die sparend met de hoofdredacteur moest balanceren op het koord van deadlines en last minute-kopij. Met weemoed laat ik De Roeromavonden aan mijn geest voorbijgaan, daar beleefden we de band met de lezers, die meer bleken te zijn dan abonnee,

dialogo in een community. Heel modern eigenlijk!

Er waren interne studiedagen en de lezersonderzoeken die we organiseerden om op koers te blijven of bij te sturen.

Stapels verslagen zie ik voor me, stille getuigen van vele uren overleg in de redactieraad, de PR-commissie en vergaderingen van het bestuur waarvan ik een aantal jaren voorzitter was. Wat me vooral opvalt dat het thema "de toekomst van De Roerom" regelmatig voorwerp was van onderzoek en gesprek.

Zoveel inspiratie stijgt op uit talloze artikelen van enthousiaste schrijvers, van wie ik Peer Verhoeven in het bijzonder wil noemen, hoofdredacteur met de meeste vlieguren.

Geloofsverlangen

'De Roerom, een alternatief bisdomblad' las ik ergens, ja in zoverre dat het een blad was dat aanvankelijk zeker in het Bossche veel goeds en aanstekelijks bracht. Maar ook De Roerom heeft de kloof tussen de institutionele kant van onze kerk en de vitale beweeglijkheid van de alledaagse gelovige in al die 36 jaar niet kunnen overbruggen.

De Roerom is in de kern een blad gebleven dat getuigt van de Geest die in ons leeft, en dat spreekt over het geloofsverlangen van zoveel mensen. Een blad kun je, ook na zoveel jaren nog eens ter hand nemen en herinnert eraan wat toen speelde.

Website: ver buiten Brabant

Zestien jaar lang was ik webmaster van www.deroerom.nl en kijk ik terug

op vele uren voor het scherm om de website bij te houden. Mijn streven was om die uit te bouwen als een als trouwe compagnon van het blad, soms digitaal onderstempelend wat geprint werd, dikwijls wat meer op de actualiteit en steeds meer ook met een open oog voor de signalen uit kerk en samenleving die in de digitale wereld amper grenzen kenden. Zo kreeg het merk *Roerom*, met sterk Brabantse wortels een verbreding naar andere regio's en voeding van ver over de grenzen.

"De Roerom is in de kern een blad gebleven dat getuigde van de Geest die in ons leeft..."

De tijden veranderen, de oude trouwe abonnees vielen af vooral door leeftijd; ondanks de frisse vormgeving en sterkere afstemming van vorm en inhoud en met de website van de laatste jaren bleek abonnee-aanwas moeilijk omdat de belangstelling voor wat De Roerom te melden had samen met aflopende kerkelijke betrokkenheid, afnam. Het aantal bezoekers van de website overtrof het aantal abonnees tot twee of driemaal, maar zij bleken niet de basis voor een model met de belofte tot overleven. Voor blad en site liepen we hier tegen onze grenzen aan. We zijn daarbij in goed gezelschap. De laatste maanden laten de Jezuïeten in Zwitserland weten te stoppen met hun blad en de Amerikaanse bisschoppen trekken de

Nieuw, jong bloed!

stekker eveneens uit veel publicitaire uitingen.

Het zijn ontwikkelingen die ik met gemengde gevoelens gadesla en onderga. De conclusie van het huidige Roerombestuur -dat veel eer toekomt voor zijn inspanningen sinds het aantrad- is onontkoombaar: het is mooi geweest en wat de toekomst betreft is hoop de belangrijkste deugd.

Omkijkend moeten we vaststellen dat we onvoldoende dynamiek, middelen - en misschien verbeeldingskracht? - hadden om door te kunnen gaan in een onzekere toekomst...

Woorden van bisschop Jan Bluysen zijn nu van toepassing:

'de Kerk mag de uitnodiging van God doorgeven. Uitnodigen, laat ze het doen in alle bescheidenheid.. Wie meent de volle waarheid in pacht te hebben, moge bedenken dat ieder mens slechts stukjes van de werkelijkheid waarneemt, ieder mens bepaalde fragmenten, elke mens weer andere. We kijken door een raster en hebben oogkleppen op. Ook mensen van de Kerk leiden aan deze beperktheid, zelfs leiders van de Kerk. Maar de Kerk als geheel leeft uit geloofservaringen van eeuwen.... Die bron droogt niet op, wij wel. Alleen de Heilige Geest kan ons telkens terugbrengen naar die bron van levend water.' (Gebroken Wit, pg. 634)

*Bart Verreijt (*Nieuwkuijk 1943) werd priester gewijd in 1968. Hij was medewerker en later directeur Diocesaan Pastoraal Centrum (DPC), omroepastor KRO-RKK, manager Godsdienst en Cultuur KRO/RKK, pastoor Franciscus Xaverius Amersfoort.*

'De Roerom moet verjongen, we zoeken nieuwe mensen voor de redactie...'

Mijn 'ouwe baas', Henk Peters, viel met de deur in huis toen hij me zag op de post-actieven dag -voor senioren- in februari 2016. Geen 'Hallo'. Geen 'Hoe gaat het met je?...' De nood was blijkbaar hoog.

'Ik, met opgetrokken wenkbrauwen: Oh?'

'Ja. Ik dacht aan jou.'

Ik schoot in de lach, verslikte me bijna: 'Henk! Ik ben 70. Ouder dan jij!' 'Dat is niet erg. Dit is echt iets voor jou.'

'Maar ik ben nèt aan het afbouwen in onze parochie!'

'Nou, dat komt dan mooi uit.'

'Nee, want ik ben blij dat ik eindelijk geen deadlines meer heb!'

'Je hoeft niet te schrijven. Kom 'n paar keer naar de vergadering, alleen kijken...'

Ik telde snel op: onze parochie holde achteruit en Henk had mij altijd netjes behandeld... Zucht. 'Okay dan...' Zo gaat dat bij mij nou altijd. Het één is nog niet afgewerkt, of het volgende staat alweer op de stoep.

vergaderingen vielen me tegen. Nieuw, jong bloed was inderdaad hard nodig, en niemand gaf mij het gevoel dat *ik* dat zou kunnen leveren. Waarom ik toch bleef komen, weet ik niet want ik heb in die eerste periode regelmatig gedacht: wat dóé ik hier in godsnaam...

Maar op een gegeven moment raakte ik per ongeluk betrokken bij de correctie. Dat vond ik leuk! Ergens schuilt er een Paulientje Cornelisse in mij, want *Taal is zeg maar ook echt mijn ding*. En nu zetten medecorrector Peter van Overbruggen en ik al een jaar of vier (?) alle taalpuntjes netjes op de i. Ook heb ik in die tijd, voor een poëziepagina, ruim een jaar mogen spitten in de prachtige gedichten van Margreet Spoelstra. Af en toe heb ik ook zelf een stukje geschreven. En het nieuwe, jonge bloed kwam uiteindelijk gelukkig tóch! Met Liesbeth: een enthousiasmerende hoofdredactrice (ja, ik ben genoeg feminist om het mannelijke woord niet te gebruiken) én met Michel: een bijzonder creatieve vormgever die

"Voor De Roerom kwam de verjongingskuur te laat ..."

Ik kende De Roerom, was al lid toen er alleen nog getekende illustraties in stonden. Geen gezellig 'doorbladerblad', maar de inhoud maakte dat mankement meer dan goed. Die sloot altijd naadloos aan bij hoe wij in onze parochie met geloof, liturgie en diaconie bezig waren. Interessante artikelen, bruikbare teksten, ruimte voor poëzie... Mooi blad. Maar eerlijk gezegd... die

ons blad een boeiende en warme uitstraling gaf.

Eind goed - al goed, zou je denken... Mensen die ouder, oud worden verliezen niet hun inhoud, maar lijken toch levendiger wanneer ze zich tonen in kleuren die passen bij het nu... Voor De Roerom kwam de verjongingskuur te laat, en dat is ontzettend jammer.

VERLANGEN EN HEIMWEE

*Ieder mens zou een rivier moeten zijn,
komen zonder verlangen te blijven,
gaan zonder heimwee.*

(Rutger Kopland)

Ik mijmer wat op mijn balkon in de vroege voorjaarszon. Bovenstaande dichtregel is me om meerdere redenen dierbaar. Ik schreef deze naar een vriendin die met haar laatste levensmaanden worstelt. 'Bereid om te sterven maar niet klaar', zoals ze zelf zegt. Een bijzondere vrouw, wat zal ik haar missen!

Dierbaar ook, omdat ik groot geworden ben langs de rivier. De wind heb gevoeld, op dijken gewandeld. De uiterwaarden van de Maas als speelsterrein. Een vrije, open ruimte met pinksterbloemen, margrietten, de geur van de meidoorn in volle bloei. De tijd van toen, beleefd als een "kind van het lage land".

Verlangen en heimwee: twee woorden die elkaar lijken tegen te spreken. Verlangen, haalt je weg van de plek, de situatie waar je nu bent, zelfs over de grens van je mogelijkheden. Verlangen gaat boven onze behoeften uit, dient een hoger doel, heeft een horizon die steeds verschuift. Verlangen reikt naar verten, vraagt om verandering, droomt van wat komen gaat... Heimwee roept je terug naar huis, naar de veilige haven, waar je gelukkig

kon zijn, waar alles bleef zoals het was, niets hoefde te veranderen. Tussen deze twee polen speelt zich het leven af, misschien wel ieders leven. Dichters zijn bij uitstek getalenteerd om dat levensgevoel te verwoorden. In een vers van Vasalis lees ik iets vergelijkbaars:

*"Ik kwam twee oude mannen tegen met
dunne halzen en met haperende voet.
Het waren oude kinderen geworden op
weg naar huis, maar waar geen moeder
wacht."*

Ik zie ze gaan, onzeker, kwetsbaar. De afwezige moeder in de klassieke rol van zorg, warmte, veiligheid.

Roerom

Als ik nadenk over De Roerom en de zesendertig dienstjaren die ze erop heeft zitten, zie ik hoe ook daar verlangen en heimwee doorklinkt. Een verlangen naar anders geloven. In haar turbulente beginperiode vertaald als verzet. Ze heeft het vrije woord waar gemaakt met tien afleveringen per jaar. 'Anders betekende niet langer het keurslijf van Onze Moeder de Heilige Kerk, maar bewustwording; moderne mensen in een wereld die niet stilstaat. Niet God is veranderd,

maar wij zijn veranderd, in onze voorstellingen, in onze beelden. Waarom bang zijn voor een verlangen dat om aanpassingen vraagt en soms zelfs radicale koerswijzigingen nodig heeft?

De oude Grieken wisten het al lang voor onze jaartelling. 'Panta rhei, kai ouden menei', alles stroomt en niets blijft.' Zodat je ook niet twee keer in dezelfde rivier kunt stappen, aldus Herakleitos. Daar is ie weer de rivier, met een wijsheid die in daden moet worden omgezet.

Naast verlangen naar verandering is er met enige regelmaat ook heimwee merkbaar bij de auteurs van De Roerom en daarbuiten. Heimwee naar de kerk van hun jeugd. Je vindt het terug in de publicaties van vaak ex-kloosterling of uitgetreden priester, in gesprekken van gewone mensen. Hoe moeilijk het was om banden te breken, terwijl ze zo graag anders hadden gezien, anders hadden gewild. De Roerom bood een platform om vrijmoedig te spreken, om gelijkgestemden te ontmoeten in de spagaat van vernieuwing en behoud, waar veel verdriet ligt opgeslagen. Voor alles en tegen de verdrukking in was De Roerom spraakmaker van de hoop die in ons leeft.

DOOR
WIM WEREN

DOOR
PETER VAN OVERBRUGGEN

Godsbeelden op drift

In De Roerom heb ik in 2020 al een column gewijd aan het boek *God 9.0*, dat gaat over negen verschuivingen in het godsbeeld sinds het verschijnen van de *homo sapiens* op de aarde. Ook het nieuwe boek van Martien Brinkman gaat over godsbeelden, maar hij beperkt zich tot de vijftig jaar waarin hij als theoloog actief was. Hij lardeert zijn beschouwingen met ervaringen uit zijn eigen leven, waardoor zijn boek ook een spirituele autobiografie is.

Vanuit de overtuiging dat God met geen enkel beeld samenvalt, spreekt Brinkman consequent over godsbeelden. Veranderingen daarin belicht hij vanuit nieuwe visies op de mens, op Jezus en de heilige Geest. Maar ook vanuit zijn kennis van Aziatische en Afrikaanse culturen en van de naoorlogse westerse kunst. Hij laat de voorstelling van God als alleskunner varen en ziet de Eeuwige graag als een -vaak als persoon ervaren- krachtenveld dat in alles en allen werkzaam is, zonder daarin volledig op te gaan.

Tot in de epiloog van zijn boek blijft hij worstelen met de verhouding tussen God en het kwaad of het lijden, maar eindigt met een diep vertrouwen in de kracht van het goede. Hij zet zich af tegen het idee dat God alleen maar tussen onze oren zit en dus louter een product zou zijn van menselijke verbeelding. Ook waarschuwt hij tegen een zover doorgeslagen vergoddelijking van Jezus dat zijn menselijkheid erdoor verbleekt. Parallellen tussen Jezus en het hindoeïstische idee van avatara (= neerdaling) en de boeddhistische bodhisattva-figuur doen volgens hem te weinig recht aan Jezus als een historische figuur, door wie God als in geen ander zichtbaar is geworden.

De brede visie van Brinkman en zijn genuanceerde opvattingen zijn gegroeid in de jaren waarin hij onderzoeker was aan het Interuniversitair Instituut voor Missiologie en Oecumenica in Utrecht en in de periode tussen 2000 en 2015 waarin hij als hoogleraar oecumenische / interculturele theologie verbonden was aan de Vrije Universiteit. Zijn boek is een aanrader voor theologen, predikanten en pastores en is door zijn heldere taal en stijl ook boeiende kost voor een breder publiek.

Martien Brinkman, *Hoe mijn God veranderde* | KokBoekencentrum 309 blz. | € 22,99 | ISBN 978 90 4353 797 1

Theopoëzie. De hemel tot spreken brengen – Peter Sloterdijk

Intrigerende titel en ondertitel, die uitnodigen tot een gretige zoektocht naar wat die 'moeilijke' Duitse filosoof Peter Sloterdijk daarmee bedoelt. Daarvoor moet je wel 300 pittige bladzijden doorspitten. Hij noemt de toonaangevende religies theopoëtische constructies. Die godsdiensten

willen allesbehalve vergeleken worden met de mythen en ficties van andere culturen. In die culturen gingen van oudsher de dichtwerken over goden of goddelijke zaken. Sloterdijk analyseert religieuze voorstellingen en teksten en komt zo tot de benaming van 'theopoëzie'. Zo worden Griekse tragedies, de Bijbel op een niet-theïstische wijze geduid en bijvoorbeeld Dantes *Goddelijke Komedie* uitgelegd als theologisch bewerkte dichtkunst. Religie is eigenlijk een verzameling van verhalen van verbeelding. De hemel is dan de 'wereld', waaruit de goden, de verzen en de opbeurende woorden vandaan komen.

Wat weet ik nu na lezing van dit boek? Filosofen, onfeilbaar geachte pausen, politici, dichters als Hölderlin, laat Sloterdijk passeren om zijn theorie toe te lichten. Met zijn weelderige stijl met veel erudiet jargon en nieuwbedachte termen moet je wel heel goed bij de les blijven. Soms lijkt de plastische woordenstroom de redenering te overspoelen. Een treffende zin was voor mij: *Mensen helpen hun menswording (...) vooruit door zich aan te passen aan wat ze met betrekking tot iets hogers in zichzelf 'wijsmaken'. Sinds lang zijn ze zich ervan bewust dat er iets aan hen kleeft wat boven hen uitgaat.* Ook voor de filosofisch geïnteresseerde lezer geldt: bezint eer ge begint.

Peter Sloterdijk, *Theopoëzie. De hemel tot spreken brengen* | Boom | Amsterdam | 2021 | 320 blz. | € 29,90

UIT KIJK & LUISTER

foto krona.nl

Dalí. Bijbel, surrealisme, games

Deze zomer toont Museum Krona een onbekende kant van de beroemde Spaanse kunstenaar Salvador Dalí. Voor het eerst in Nederland wordt de complete serie met 105 voorstellingen uit de Bijbel - bestaande uit de door Dalí met de hand gesigeneerde proefdrukken - geëxposeerd. Museum Krona verbindt het grafisch meesterwerk met de digitale gamewereld, met animaties en NFT's.

Dalí is de meest beroemde exponent van het surrealisme. Zijn ongeëvenaarde veelzijdigheid komt ook in zijn grafiek naar voren. Tussen 1963-1965 illustreerde hij de Bijbel, een van zijn meesterwerken, ongekend van virtuositeit en originaliteit, van kleur en expressiviteit.

t/m 23 oktober 2022

www.museumkrona.nl/nl/nu-te-zien/tentoonstellingen/dali

Podcast: De Verwondering met Annemiek Schrijver

De Verwondering kent u als TV-programma op de vroege zondagochtend.

Sinds een jaar is er ook de podcast. Elke maand gaat Annemiek op zoek naar het wonder van het alledaagse. Dat brengt haar op heel gewone en toch bijzondere plekken waar ze spreekt met mensen met wonderlijke verhalen.

Een greep uit het archief:

Sterven wat is dat eigenlijk?

Om de twee jaar verliest Annemiek een dierbare aan de dood. Waar zijn deze gestorvenen? En wat doe je met niet afgemaakte gesprekken? Annemiek gaat te rade bij filosoof en dichter Hein Stufkens.

Moeder waarom leven wij?

Annemiek zit in de regen op een kerkhof en mijmert met Stufkens en met de kraaien over de zin van leven en dood. Want wat is de zin eigenlijk? En wat nu als je geen zin meer hebt?

Luister via www.kro-ncrv.nl/programma's/deverwondering

foto Liesbeth de Moor

UTRECHT Vanaf 2 juni is er in Museum Catharijneconvent de tentoonstelling 'Paus Adrianus, wereldleider uit Utrecht' over Adrianus VI, de enige paus die de Lage Landen ooit hebben voortgebracht.

Het is dit jaar vijfhonderd jaar geleden dat Adriaan Floriszoon tot bisschop van Rome werd gekozen. Met de kleine expositie wil het museum ook de viering van Utrecht negenhonderd jaar stadsrechten luister bijzetten, want Adriaan werd in 1459 in Utrecht geboren. "Hij was een integere, principiële man, als paus op een moeilijke plek in een moeilijke tijd", zegt samensteller Christiaan Veldman. Het ging ook toen slecht met de kerk, vooral door wangedrag van geestelijken; hervormers wilden vernieuwing. De brave, sobere Adrianus, volgens Veldman een echte vredesstichter, heeft de kerksplitsing die volgde vergeefs willen voorkomen. **t/m 13 november.**

Het is zomer, daarom enkele wandeltips en pelgrimstochten:
www.wandel.nl/routes/de-mooiste-pelgrimstochten-in-eigen-land

St. Odulphuspad, 260 kilometer (Friesland)

Stilte, rust en ruimte: dat is wat je ervaart als je het St. Odulphuspad in Zuidwest-Friesland bewandelt. De pelgrimsroute is genoemd naar de zending Odulphus. In de negende eeuw trok hij vanuit Noord-Brabant naar het noorden om de inwoners te bekeren tot het christendom. De volgelingen van Odulphus stichtten kloosters in het noorden. De monniken in deze kloosters legden dijken aan en drukten daarmee een belangrijk stempel op het landschap waar je doorheen wandelt. Je komt onder meer langs verdwenen kloosters en over oude dijken.

Het St. Odulphuspad is te lopen met een speciale wandelgids, waarin je informatie vindt over de kloostergeschiedenis en andere historische weetjes over Zuidwest-Friesland. Via een code in het boek kun je de routes van de 15 trajecten downloaden, zodat je de route kunt lopen met je smartphone.

AMSTERDAM Zoektocht met audiotour naar stilte in het hart van de stad,

Een mini-pelgrimage langs kerken, bruine cafés, smalle steegjes en andere markante plekken. Twintiger Mira, een dochter van een Nederlandse kunstenares en een Turkse klokkenmaker, woont op de Wallen. Iedere dag maakt zij een wandeling door de oude binnenstad, op zoek naar stilte en bezinning. Wandel mee met Mira, laat je inspireren door haar verhalen en zoek samen met haar naar de stilte in het hart van de stad.

'Mira' is een route langs de drie Amsterdamse Nicolaaskerken waarbij de zeven werken van barmhartigheid worden verteld vanuit het perspectief van een hedendaagse Amsterdammer. De audiowandeling over de Wallen start voor Museum **Ons' Lieve Heer op Solder**, Oudezijds voorburgwal. De wandeling heeft een lengte van 1 kilometer en duurt ongeveer 35 minuten. opsolder.nl/project/mira/

Nog veel meer **wandeltips**: kijk op www.wandel.nl daar vind je wandelingen van allerlei verschillende afstanden in Nederland. www.wandel.nl/wandelroutes/

Overdenkingen René Grotenhuis gebundeld

December vorig jaar overleed René Grotenhuis, hoofdredacteur van de Bezieling. Zijn overdenkingen over leven en sterfelijkheid, die hij voorafgaand aan een ingrijpende operatie schreef, zijn nu gebundeld: *Woorden op de drempel*. De bundel is te bestellen bij uitgeverij Adveniat. De opbrengst komt ten goede aan de Bezieling. Kijk ook op debezieling.nl

APELDOORN Lezing over priester geleerde Franse bioloog en filosoof Teilhard de Chardin

Op 25 september om 14.00 uur: *'Geestkunde'; de evolutie van het punt Alpha naar Omega volgens Teilhard de Chardin'*, door Freek van Leeuwen.

Pierre Teilhard de Chardin was priester en paleontoloog. Hij bracht geloof en evolutietheorie bij elkaar en is nog steeds een inspiratiebron voor veel mensen. Zijn visie was optimistisch en geworteld in het rotsvaste geloof dat de liefde de drijvende kracht in het universum is, gebaseerd op het Johannesevangelie: 'God is Liefde, wie in liefde leeft, leeft in God en God in hem'. Na afloop is er een drankje en hapje. Parochiecentrum, Stationsstraat 13 Apeldoorn (5 min. van station). Toegang 6 euro. www.teilharddechardin.nl voor alle informatie.

Conferentie zette parochievernieuwing op de kaart

De toekomst van de parochie

Wil de rooms-katholieke kerk een toekomst hebben, dan zouden gelovigen en voorgangers de boer op moeten met het geloof oftewel: evangeliseren. De Canadese Father James Mallon gaf tijdens een tweedaagse conferentie in maart in Breda uitleg aan parochies hoe zij 'missionair' kunnen worden. Tim Schilling van het Centrum voor Parochiespiritualiteit (CPS), medeorganisator van de conferentie was erbij en schetst zijn visie in de laatste Roerom. Hij is hoopvol.

Duizend gelovigen kwamen samen in Breda voor een conferentie over parochievernieuwing. Hoofdspreker van de conferentie was de Canadese priester James Mallon, schrijver van de bestseller *Als 'God renoveert'*. Wat een hoopvolle bijeenkomst! En wat zijn we van ver gekomen! Vaak dacht ik tijdens die dagen terug aan één van mijn eerste werkzaamheden voor mijn werkgever het CPS. In 2003 bemande ik een infotafel tijdens de grote katholieke bijeenkomst in de Utrechtse Jaarbeurs, ter herdenking van het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in 1853. Dat was ook een mooi samenzijn, maar qua gevoel was het totaal anders. Dat Utrechtse gebeuren was gericht op het verleden. Het was gezellig, maar ik proefde weinig energie gericht op de toekomst. Maar in Breda waren de zalen vol met mensen die actief willen bouwen aan de toekomst van de kerk. Als kerk zijn we in de afgelopen twintig jaar kleiner geworden maar meer gemotiveerd.

Durven dromen

James Mallon noemt drie kernpunten om parochies vitaler te maken: werk vanuit de kracht van de Heilige Geest, geef prioriteit aan evangelisatie -durf je geloof dus uit te dragen- en pas

James Mallon tijdens Conferentie De Missionaire Parochie (foto Ramon Mangold)

principes van goed leiderschap toe. Mallon benadrukt dat je als parochie moet durven dromen. Visie hebben. Dat betekent een toekomstbeeld hebben dat mensen inspireert en stimuleert. Wat is jouw parochie over tien jaar? In die visie van de parochie zou je ook een beroep moeten doen op God die wonderdaden verricht. (Dream big!) Wat voor zin heeft het, om alleen te dromen over wat je helemaal zonder God voor elkaar kan krijgen? Soms lijkt de situatie in de wereld en in de kerk hopeloos. Maar met God is het nooit hopeloos. Als je wil vernieuwen, zegt Mallon, moet je beseffen dat geloof niet vanzelf aanwezig is en ook niet vanzelf wordt doorgegeven. Niet in onze samenleving en zelfs niet in onze parochies. Vernieuwing begint met oprecht geloof -vertrouwend op God in gebed- en de bewuste keus om Jezus en zijn leer buiten de eigen kerkelijke kring te (durven) verkondigen. Verder legt hij de nadruk op kwaliteit: zorgvuldige eucharistievieringen, goede preken, opbouwende muziek, het belang van gastvrijheid, en gebruik van een evangeliserend middel zoals de

Alphacursus.

God is niet weg. God is actief in de Kerk én in de wereld. Maar de vraag is of wij daar voldoende oog voor hebben en of wij graag samen met God willen werken. In dienst van het CPS zie ik veel parochies en individuen die deze uitdaging enthousiast aangaan. Godzijdank, want in de wereld is er zoveel lijden, en God wil zoveel liefde en hoop bieden door zijn gelovigen. Mogen wij bewust zijn van hoe bevoorrecht we zijn om te geloven en in Gods liefde dienstbaar te zijn!

Timothy P. Schilling is stafmedewerker van het Centrum voor Parochiespiritualiteit.

Inspirerende boekentips voor parochies van Tim:

- *Rebuilt* van fr. Michael White en Tom Corcoran
- *Vreemdelingen en priesters* van Stefan Paas
- *Lente in de Kerk* van René van Loon
- *Als God renoveert* van fr. James Mallon

Op www.deroerom.nl vindt u actuele berichten en aankondigingen op gebied van zingeving, religie & samenleving in binnen-en buitenland, kunst en spiritualiteit. Een bericht of zelf reageren? mail dan naar webredactie@deroerom.nl

Onderzoek: Nederlandse katholieke vrouwen pleiten voor meer gelijkwaardigheid en zichtbaarheid.

Op 25 mei presenteerde het **Netwerk Katholieke Vrouwen (NKV)** het rapport van het synodeproject 'Zij heeft een verhaal' aan bisschop Gerard de Korte van Den Bosch. Met de resultaten van een onderzoek onder 2238 katholieke vrouwen. Bijna unaniem - 96% - willen katholieke vrouwen verbeteringen in de kerk. Denk aan een volwaardiger plaats van vrouwen in de kerk, een grotere zichtbaarheid en meer inspraak van vrouwen en geloofsverdieping. Vrouwen zijn meer tevreden over hun rol als vrouw in de samenleving algemeen dan in de kerk. Toch geven verreweg de meesten aan dat ze ook goeds in de kerk ervaren, binnen de geloofsgemeenschap, de liturgie en in de godsontmoeting. Ook worden de wereldkerk en paus Franciscus vaak genoemd. Het advies aan de bisschoppensynode: neem vrouwen serieuzer, benut hun talenten in alle geledingen van de kerk; wees bij de tijd en in de samenleving en durf te vernieuwen; luister en wees aanwezig bij de pijn van vrouwen in kerk en samenleving. De bisschoppen bespraken op 14 juni de uitkomsten -te laat voor de papieren Roerom-. Kijk voor meer informatie op onze website www.deroerom.nl Het digitale rapport opvragen kan via: info@unkv.online.

Oekraïens-orthodoxe Kerk verbreekt banden met Moskou.

De Oekraïense tak van de Russisch-Orthodoxe Kerk heeft zijn banden met het Patriarchaat Moskou verbroken vanwege de oorlog in Oekraïne. De Kerk van het Patriarchaat Moskou zegt het standpunt van patriarch Kirill van Moskou over de oorlog niet te kunnen delen en verklaart zich "volledig onafhankelijk en autonoom". Volgens de kerk gaat de oorlog onder meer in tegen het goddelijk gebod 'Gij zult niet doden'. Patriarch Kirill van de Russisch-Orthodoxe Kerk is openlijk aanhanger van de Russische president Vladimir Poetin en steunt hem. Kirill ziet de oorlog als een strijd tegen het volgens hem decadente Westen, met name als het gaat om het accepteren van homoseksualiteit. Naast de Oekraïens-Orthodoxe Kerk bestaat de eind 2018 opgerichte Orthodoxe Kerk van Oekraïne. (KRO-NCRV/katholiek)

Holkje van der Veer | www.holkje.nl

De bekende Nederlandse dominicanes Holkje van der Veer is op 6 juni overleden in Nijmeegs ziekenhuis, 61 jaar oud.

Van der Veer was agoog, theoloog en publicist. Ze schreef over spiritualiteit en gaf leiding aan bezinningsdagen in het dominicanenklooster van Huissen. Ze was voor het radioprogramma *Zin in Weekend* (KRO-NCRV) columnist. Holkje leidde onlangs het gesprek waarover we hierboven berichten met de vrouwen van het netwerk (NKV) en bisschop de Korte. Zij had een broze gezondheid omdat ze was geboren met het syndroom van Marfan, een aandoening waarbij het lichaam bindweefsel niet goed aanmaakt waardoor het gemakkelijk scheurt. Door haar aandoening had ze ook problemen met haar aorta. Vorige week werd ze in het ziekenhuis opgenomen met hartklachten. "Holkje had goede hoop dat ze ook deze fysieke storm weer zou overleven. Maar het is anders gegaan. In de vroege ochtend na Pinksteren is ze in haar slaap overleden", luidt het op de website van de Nederlandse dominicanen. Op haar dood is geschrokken en verdrietig gereageerd. (BRON diverse media dominicanen.nl/2022/06/)

Carnaval op Hemelvaartsdag voor het Utrechtse IJsselstein. 'Nu hebben we ook nog eens lekker weer'

Voor het eerst vierde IJsselstein carnaval in mei. De stad, in carnavalstijd 'Aperta', stond op z'n kop. Vanwege corona was de traditie enige maanden uitgesteld. Erik Jan van Zwieten, één van de voorzitters van Karanavals Organisatie IJsselstein: "Heel bijzonder. IJsselstein is vanuit traditie voor de helft katholiek en voor de helft protestants. Het zit hier gewoon in de genen en we kijken er altijd weer naar uit. Ik merkte afgelopen jaren toen het niet door kon gaan dat mensen echt vroegen: Gaat er wel wat gebeuren? Kan het wel doorgaan? Het is een bijzondere ervaring, carnaval bij een temperatuurtje van 17 graden... Maar IJsselstein was er dit jaar blij mee! (bron RTV Utrecht)

Finale

Of ik interesse had om te schrijven over maatschappelijke onderwerpen. De vraag kwam van toenmalig hoofdredacteur Peer Verhoeven. Op een feestelijke bijeenkomst in de tuin van het parochiehuis van de parochie Heikant-Quirijnstok in Tilburg-Noord, sprak ik hem. Ik ging in op de uitnodiging en ik zou ook nadenken over een terugkerende signatuur, een illustratie of een naam, bij mijn column. Uiteindelijk kwam dat er niet van. Nu, terugkijkend op 26 jaar Roerom-stukjes schrijven, zou 'strijklicht' passend geweest zijn. Mijn finale gaat over motieven in een schrijfgeschiedenis.

Kroniek van een broos bestaan

Eind 1995 schreef ik mijn eerste stukje 'Broos bestaan' dat verscheen in januari 1996. Het ging over iets waar ik vaak getuige van was geweest: de dagelijkse worsteling om overeind te blijven van mensen die gekweld worden door psychoses. In de jaren daarna volgden ongeveer 250 bijdragen. Een enkele keer moest ik verstek laten gaan. Ik was een soort vaste medewerker in de buitendienst. Ik heb niet in de redactie of in het bestuur gezeten; had misschien gekund, maar ik vond het goed zo. Vergaderen deed ik in mijn werk al genoeg. Ik schreef.

Strijklicht

Tijdens het schrijven van deze finale, blader ik mijn bijdragen door, een wonderlijke ervaring. Ze zijn vaak snel geschreven. De onderwerpen zijn talrijk en dienden zich aan vanuit de actualiteit waarin menselijke kwetsbaarheid vaak aanleiding was tot een stukje. Korte en lange bijdragen wisselden zich af; het ene diepgravend, het andere luchtiger. Soms was het zweten om een bijdrage af te krijgen, omdat een inspirerende 'inval' maar geen goede tekst wilde worden.

Het zijn teksten die geschreven zijn 'bij de tijd'. Ze zijn als een schijnwerper die als een 'strijklicht' langs de dingen gaat en die zo even laat oplichten. 'Strijklicht' dus; zo kom ik dan in mijn laatste bijdrage

eindelijk uit bij een passende signatuur.

Omgangsregeling

Die verzameling teksten vormt een kroniek. Het levert een persoonlijk getint tijdsbeeld op van de periode tussen halverwege de jaren negentig van de vorige eeuw en de jaren twintig van de 21^e eeuw. 'Broos bestaan', zo denk ik nu, blijkt vanaf de aftrap, onbedoeld, het terugkerende motief.

In het gesprek met de actualiteit betrok ik regelmatig thema's uit de christelijke traditie. Ik deed dat niet uit nostalgische overwegingen, maar vanuit een overtuiging dat christelijke opvattingen nog steeds van betekenis zijn om een 'omgangsregeling' te vinden met dat broze mensenbestaan van ons.

God als roekeloze circusdirecteur

In maart 2015 sloeg een Airbus te pletter op een berg in de Franse alpen. De 27-jarige Duitse copiloot Andreas Lubitz zou de crash van het vliegtuig opzettelijk hebben veroorzaakt. In de vlucht naar zijn zelfverkozen dood nam hij de andere inzittenden mee; in totaal lieten 150 mensen het leven.

Ik schreef erover in datzelfde jaar. De uitspraken in een interview van de Engelse acteur en auteur Stephen Fry die zich enorm opwond over het naar zijn gevoel krankzinnige idee van het bestaan van God, waren de

aanvankelijke aanleiding: 'Waarom zou ik een grillige, kwaadaardige, stomme God respecteren die een wereld schept die vol is met onrechtvaardigheid en pijn?' De moedwillig veroorzaakte crash met de Airbus, waarover de verbijstering groot was, leek een overtuigende bevestiging van Fry's hartenkreet. Ik kwam uit bij een beeld van God dat Fry's verontwaardiging goed illustreerde: God als de roekeloze circusdirecteur die een spectaculair circusnummer laat mislopen doordat alle roofdieren het publiek inspringen om het te verslinden. Echter, een dergelijk beeld van God heeft zoveel menselijke trekken dat God daarmee wel ten onder móet gaan.

Finale

Verzengende emoties over ons broos bestaan zijn óók onderdeel van de traditie van christelijk godsgeloof, ze worden niet ontkend of weggestopt. Lees psalm 22, waarin een indringend beeld van menselijk lijden en eenzaamheid, kortom, van godverlaten zijn, wordt opgeroepen. Tegelijkertijd is de psalm een loflied op het leven ondanks dat leven zelf: dat het met alle butsen en buitelingen doorgaat en doorgegeven wordt, van generatie op generatie tot in onze dagen door.

Ik doof het strijklicht en eindig hier mijn kroniek. Lieve lezer, het ga u goed, het was mij een genoegen.

Onder het vee

En toen de zomer dan toch weer was teruggekeerd en wij dus weer zaten te drinken bij de rivier. Zijn oude armen bewogen nog, naar daar, die wereld dat langzame, eeuwige leven van vee in de verte. Ieder mens zou een dier moeten zijn, moeten sterven in de herfst, en in de lente weer worden geboren. Of, ieder mens zou een rivier moeten zijn, komen zonder verlangen te blijven, gaan zonder heimwee. Zo zaten we dus weer te drinken daar, tegen de tijd, oude verhalen, oude jenever, maar de zon ging wel onder. En hij sliep in. Omdat de wereld insliep. Zwart zat hij bij de rivier, zwart gat in het uitzicht.

Rutger Kopland, Geduldig Gereedschap, 1993

NEEM MENSEN SERIEUS

DOOR RENÉ PETERS

Het moet een jaar of twaalf geleden geweest zijn. Ik was wethouder in de gemeente Oss en ging naar een congres van vluchtelingenwerk Nederland. Samen met honderden vrijwilligers luisterde ik naar bevlogen verhalen van andere vrijwilligers en deskundigen. De gesprekken gingen over vluchtelingen en het belang van rust voor deze getraumatiseerde doelgroep. Wie huis en haard verlaten had, moest voorlopig even met rust gelaten worden, zo was het idee. Vrijwilligers van vluchtelingenwerk konden ondersteunen met taken als administratie, de aanvraag van toeslagen, verzekeringen enzovoort. Een van de laatste sprekers was zelf ooit gevlucht en had een heel ander verhaal. "Vluchtelingen zijn niet arm of zielig. Het zijn over het algemeen slimme, daadkrachtige en innovatieve personen. Anders waren ze niet tot hier gekomen. Het allerlaatste wat je met ze moet doen is hen in een huis achter de geraniums zetten terwijl je de post voor ze verzorgt. Vraag hoe je ze kunt helpen. Betrek de gemeenschap. Laat ze een bijdrage leveren. Neem deze mensen serieus." In de zaal sloeg haar verhaal niet echt aan. Maar ik was onder de indruk. Een paar weken na het congres vond ik op internet haar contactgegevens. Ik ben naar Amsterdam gegaan voor bijles. Deze mevrouw is de moeder van de huidige minister van justitie.

Voor vluchtelingen is in ons land van alles geregeld en georganiseerd en vastgesteld. Opvang, inburgeringscursussen, sociale huurwoningen, uitkeringen en een coach om je aan het werk te krijgen. Op papier is het allemaal prachtig. In de praktijk niet. In vergelijking met bijvoorbeeld Duitsland doen vluchtelingen het in ons land vaak dramatisch slecht. Zo gek is dat niet. Want als we initiatiefrijke mensen maanden en maanden zonder perspectief in een asielzoekerscentrum 'met rust laten', maken we mensen ziek. En als we mensen hulp geven waar ze niet om gevraagd hebben, die niet passend en eigenlijk ook niet nodig is, dan pakken we gezonde mensen ook iets af. Eigenwaarde bijvoorbeeld, creativiteit, flexibiliteit en eigen initiatief. Dat is niet goed voor vluchtelingen. En dat is ook niet goed voor de sfeer en de sociale cohesie in wijken. Maar volgens 'actieonderzoekster' Renee Frissen van OpenEmbassy, is er meer dan hoop. Voor de toegestroomde Oekraïense vluchtelingen gelden voorlopig andere regels. Zij vallen niet onder de inburgeringswet. Ze winnen daarmee drie dingen. Ten eerste autonomie. Ze mogen dingen zelf beslissen. Daarnaast hebben ze vrijheid. Ze mogen zelf weten waar ze gaan wonen. En ze hoeven niet te wachten. Ze mogen direct beginnen met werken. Aan de andere kant is hun opvang sober. Geen uitkering, slechts leefgeld en geen sociale huurwoning. Als we mensen onder deze condities serieus nemen, in de gemeenschap betrekken, hen een steentje laten bijdragen en helpen bij hun vragen dan zou het zo maar eens goed kunnen komen.

MIRJAM VAN NOORD

We zijn nog lang niet uitgepraat

Deze laatste papieren Roerom staat vol met herinneringen en nostalgie. Hoewel ikzelf pas sinds 2020 een maandelijkse bijdrage lever, kan ik wel trots zijn op alle mooie verhalen die De Roerom heeft weten te vertellen. En voor mezelf heeft het schrijven van deze columns geholpen om te reflecteren, me uit te laten en optimisme of hoop te vinden.

Wanneer je ergens op terugkijkt, kijk je vaak ook vooruit. In mijn columns probeerde ik altijd te laten zien dat er ook gelovige jongeren zijn die naast hun geloof een heel 'gewoon' of typisch studentenleven hebben. Gelovig zijn betekent niet dat je afsluit voor sommige delen van de wereld. Maar hoe kan ik dat laten zien, als ik niet meer maandelijks concreet over de kerk en zingeving ga nadenken in voorbereiding op een column? Waaraan merk ik in mijn dagelijks leven (buiten de zondag) dat ik een gelovige student ben?

Ik ben vast niet de enige die het gevoel heeft dat bij het wegvallen van de papieren Roerom ook een stukje identiteit verloren gaat. Het voelt hetzelfde als het sluiten van kerken om me heen. Als er meer mensen zouden zijn die plezier en zin uit de kerk halen, zou ik mezelf als katholiek niet zo voelen als deel uitmakend van een "uitstervend ras". Maar helaas: de realiteit is dat er steeds minder gelovigen zijn en zeker in mijn studentenbubbel kom ik ze maar weinig tegen.

Gelukkig zijn er ook plekken waar ik wél de katholieke student kan zijn. Onlangs werd ik uitgenodigd voor een eetavond voor katholieke jongeren in Utrecht. Daarnaast volg ik op het internet allerlei mensen die juist wél open kunnen praten over hun geloof. En ook De Roerom verdwijnt niet helemaal: er zijn allerlei ideeën voor een online vervolg. Uit dit soort initiatieven kan ik maar één les leren: we zijn nog lang niet uitgepraat. We zijn nog steeds op zoek naar nieuwe manieren om elkaar te ontmoeten, ons (al dan niet gelovige) zelf te zijn en aandacht te geven aan zingeving. Ik hoef niet bang te zijn dat het wegvallen van een tijdschrift met katholieke roots betekent dat mijn identiteit als gelovige verdwijnt. Sterker nog, het op nieuwe, moderne manieren in contact met elkaar komen, past juist heel goed bij de gelovige jongere.

We zijn nog niet uitgepraat. Dus ik weet zeker dat we elkaar weer, op welke manier dan ook, gaan treffen. Tot ziens!

*Mirjam is student
culturele antropologie
in Utrecht*